

CONTRASTIVE ANALYSIS OF ENGLISH PHRASAL VERBS AND THEIR TRANSLATIONAL EQUIVALENTS

This article presents the analysis of a specific kind of English verbs, compounds widely known as phrasal verbs. They (are said to) consist of a verbal base followed by a short enclitic adverb, the two together constituting a close syntactic unit, having either literal or figurative meaning. Special attention has been paid to contrastive analysis of phrasal verbs against their Serbo-Croatian equivalents, where a number of theoretical and practical questions arise due to the differences between the two language systems.

The two most important verb categories are touched on here, those of transitivity and aspect. It is proved that the addition of a particle to a basic verb has a considerable effect on its transitivity, frequently leading to transformation of a transitive verb base into an intransitive phrasal verb and vice versa.

As to the aspect, the majority of verbs have mainly ingressive or perfective value, due to their dynamic character.

Finally, this article is meant to help Serbo-Croatian learners of English overcome the difficulties they have in learning phrasal verbs. On the account that written materials have been the major source in learning English as a foreign language, this article points out the need of including these units in the teaching of English from early stages on.

Irena Rosandić:

TEKST KAO METODIČKA KATEGORIJA

Pristup tekstu u suvremenoj metodici nastave stranih jezika nužno je interdisciplinaran. Metodika u istraživanju tog fenomena ne preuzima medutim samo spoznaje drugih znanosti, već dolazi do vlastitih spoznaja određivanjem teksta kao metodičke kategorije u suodnosu s drugim metodičkim kategorijama - ciljem, sadržajem i načelima nastave stranih jezika. Uspostavljanjem odnosa međuzavisnosti suvremena metodička znanost dolazi i do spoznaja o metodičkim postupcima razvijanja receptivnih i produktivnih sposobnosti u stranom jeziku te do spoznaja o konцепцији metodičkog sustava u cijelosti.

DER TEXT ALS FREMDSPRACHENMETHODISCHE KATEGORIE

Die Bestimmung der Kategorie Text in der Fremdsprachenmethodik verlangt einen interdisziplinären Zugang. Bei der Erforschung dieses Phänomens übernimmt die Fremdsprachenmethodik jedoch nicht nur Erkenntnisse anderer Bezugswissenschaften (Textlinguistik, Psycholinguistik, Kommunikationswissenschaft), sondern gewinnt eigene Erkenntnisse, indem sie den Text in Beziehung zu anderen fremdsprachenmethodischen Kategorien - Ziel, Inhalt und Prinzipien - setzt. Aus der Wechselbeziehung und Abhängigkeit der einzelnen Kategorien ergeben sich neue Erkenntnisse, die sich auf die methodischen Verfahren der Herausbildung der rezeptiven und produktiven Textkompetenz, sowie auf die gesamte methodische Konzeption, beziehen.

Godište XVIII, 1989, broj 3

Mirjana Vilke:

UDŽBENIK

U ovom se članku nastoji odrediti uloga i mjesto udžbenika i drugih nastavnih materijala u nastavi stranih jezika i objasniti načela ugradena u novu generaciju udžbenika koje izdaje »Školska knjiga«.

ABOUT TEXTBOOKS

In this article the role and place of the textbooks and other teaching materials is defined and the principles built into the new generation of textbooks are discussed.

Yvonne Vrhovac:

NOVA GENERACIJA UDŽBENIKA ZA UČENJE FRANCUSKOG JEZIKA

Izrada novih udžbenika za učenje stranih jezika, koje je izdala »Školska knjiga«, započela je 1983. godine. Tako su i za učenje francuskog jezika timskim radom sastavljeni udžbenici za učenike osnovne škole i za učenje francuskoga kao drugoga jezika u srednjoj školi. Ti su udžbenici, sada već u upotrebi, izrađeni u skladu s novim programom, pa se izgledom i sadržajem razlikuju od ostalih udžbenika za učenje francuskog jezika koji se još upotrebljavaju u nastavi (udžbenici za 4., 5. i 6. razred osnovne škole i za učenje francuskog kao prvog jezika u prvom i drugom razredu srednje škole).

Godište XVIII, 1989, broj 4

Irena Rosandić:

PREMA ZNANSTVENOJ VERIFIKACIJI UDŽBENIKA ZA STRANE JEZIKE

Suvremena metodika nastave stranih jezika ne raspolaže teorijom udžbenika. Njezino uspostavljanje zahtijeva sveobuhvatan interdisciplinarni znanstveni pristup te složena empirijska istraživanja koja stvaraju sigurnu osnovu za metodičko oblikovanje. Uvid u sadašnje domete daje prikaz kriterija za analizu udžbenika i pokušaja istraživanja udžbenika.

ZUR VERIFIZIERUNG DER LEHRBÜCHER IN FREMDSPRACHEN

In diesem Beitrag wird auf den Mangel an einer konsistenten, empirisch abgesicherten in der Fremdsprachendidaktik hingewiesen. Einen Einblick in den bisherigen Stand der Lehrwerkanalyse und Lehrwerkkritik bietet die Darstellung der Kriterienkataloge. Abschließend werden empirische Untersuchungsmöglichkeiten skizziert.

Mirko Gomjerac:

O GRAMATICI I NJEZINOJ OBRADI U NEKIM UDŽBENICIMA I PRIRUČNICIMA NJEMAČKOG JEZIKA

GRAMMATIK IN LEHRMATERIALIEN

In diesem Artikel werden einige Prinzipien für den Aufbau einer deutschen Anwendungsgrammatik für Ausländer diskutiert. Diese Grammatik wird als ein Regelsystem verstanden, bei dessen Ausarbeitung didaktische Überlegungen eine entscheidende Rolle spielen. Es werden auch Vor- und Nachteile der bereits vorhandenen Schulbücher und Grammatiken zur Sprache gebracht.

Tamara Marčetić:

ULOGA RADNOG PRIRUČNIKA ZA UČENIKE U UČENJU STRANOG JEZIKA

DIE ROLLE DES ARBEITSBUCHES IN EINEM AUF EIGENARBEIT AUSGERICHTETEN LEHRWERKKONZEPT

Angesichts der niedrigen Stundenzahl für den Deutschunterricht in den höheren Schulen scheint mir nur ein auf selbständiges Lernen ausgerichtetes Lehrwerkkonzept Abhilfe schaffen zu können. Ein solches Lehrbuch sollte von einem Arbeitsbuch begleitet sein, das Lernanweisungen in der Muttersprache des Schülers gibt und den Lernenden über die einzelnen Lernschritte zur Lösung von Teilaufgaben und so zur Bewältigung einzelner Lerhaufgaben führt.

Nataša Benini:

O VREDNOVANJU UDŽBENIKA I NASTAVNIH MATERIJALA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Jedan od faktora koji bitno utječe na nastavu i učenje stranih jezika jest udžbenik i nastavni materijali koji opremanju program. Nije stoga čudno što je udžbenik često predmet rasprava i što je izložen prosudbama u vrlo širokom krugu subjekata. Procjenjuju ga eksperti nastavne discipline, pedagoški stručnjaci didaktičari-metodičari, izdavači, komisije institucija nadležnih za obrazovni sistem, roditelji učenika, a naročito neposredni korisnici - nastavnici i učenici. Udžbenik je tim procjenama izložen u čitavom razdoblju svog trajanja: od koncepcije do izlaska iz upotrebe, a i tada često ostaje referalna točka u odnosu prema novim udžbenicima.

Pavao Tekavčić:

P. Agazzi - A. Fallica - A. Menegoi, LA LINGUA E I TESTI, GRAMMATICA DELLA LINGUA ITALIANA, Minerva Italica, Bergamo 1988, 752 str.

UNA NUOVA GRAMMATICA DELLA LINGUA ITALIANA

Oggetto della recensione è una delle ultime grammatiche della lingua italiana, *La lingua e i testi* di P. Agazzi, A. Fallica e A. Menegoi (Minerva Italica, Bergamo 1988). Il poderoso volume (752 pp.) mira a dare non solo la materia grammaticale, ma anche gli elementi di linguistica generale, della teoria della comunicazione e della competenza comunicativa. Le innovazioni principali si trovano nella presentazione dei verbi, delle classi di parole e delle frasi nucleari. In tutto il manuale si sente l'abbandono del tradizionale purismo, la rivalutazione dei dialetti (tanto trascurati nel passato) e l'impostazione creativa degli esercizi (i quali, oltre alla distinzione »corretto/sbagliato«, lasciano ampio spazio alla scelta personale degli alunni, determinata da fattori pragmatici e sociolinguistici). In contrasto con quest'orientamento moderno generale, certe parti sono presentate in maniera fin troppo tradizionale (comparazione ed elativi) o francamente errata (*benissimo* ecc. come il solo superlativo degli avverbi; *prudenza* come esempio di derivato con *-enza*; *giudicare* come esempio del dittongo/iu/!), e in qualche caso si notano inconseguenze (analisi morfematica di certe forme verbali) e incompletezze (presentazione di alcuni tipi di frasi). In complesso, tuttavia, il libro è un decisivo passo avanti verso il superamento del secolare accademismo linguistico e dell'elaborazione di una nuova grammatica, che tende ad avvicinare ai discenti lo studio della lingua e a renderlo più »umano«.

Godište XIX, 1990, broj 1-2

Nataša Benini:

NOVE TEHNOLOGIJE KOMUNICIRANJA — IZAZOV OBRAZOVANJU I NASTAVI STRANIH JEZIKA

Već i mali dio podataka o razvoju sredstava komuniciranja u drugoj polovici ovog stoljeća iskazuje utjecaje tog razvoja na život i civilizacijske navike današnjeg čovjeka, što je potaklo i niz novih razmišljanja u mnogim društvenim znanostima i u domeni obrazovanja.

Primjena novih tehnologija komuniciranja daje nastavi stranih jezika novi značaj, ali otvara i nova pitanja i dileme.

Primjeri iskustava iz nekoliko zemalja mogu potaknuti i neke ideje za pripremu skorog, ali neizbjegnog susreta novih tehnologija i nastave stranih jezika u nas.

NOUVELLES TECHNOLOGIES DE COMMUNICATION — LE DÉFI À L'ÉDUCATION ET L'ENSEIGNEMENT DES LANGUES ÉTRANGÈRES

Dans cet article on passe rapidement en revue le développement tant explosif que cumulatif des moyens de communication de la deuxième moitié du siècle, en mentionnant quelques-uns des reflets sur l'usage des langues en Europe, sur les habitudes civilisationnelles (exemple - Minitel en France) sur les sciences humaines, sur l'éducation.

On cite ensuite quelques expériences de différents pays dans l'application de ces moyens dans l'enseignement des langues étrangères.

On tire, en conclusion, quelques idées de démarches pédagogiques nécessaires pour être mieux préparé à la rencontre proche et inévitable de la nouvelle technologie et l'enseignement des langues étrangères dans notre pays.

Tatjana Carev-Maruna:

KOMPJUTORI U SUVREMENOJ NASTAVI STRANIH JEZIKA

U radu se obraduje problematika nastave učenja modernih jezika uz pomoć mikro/kompjutora -CALL. Opisuju se različite vrste kompjutorskih programa koji se najčešće upotrebljavaju u učenju jezika. Sugeriraju se minimalni uvjeti kojih se nastavnici moraju pridržavati pri izboru i nabavci hardwarea. Razmotreni su svi aspekti selektiranja, dizajniranja i proizvodnje softwarea. Opisani su organizacijski oblici rada s kompjutorom u razredu. Na kraju se govori o razvojnim perspektivama s aspekta razvojnih mogućnosti hardwarea i softwarea tj. o istraživanjima u primjeni interaktivnog videa.

COMPUTERS IN MODERN LANGUAGE LEARNING AND TEACHING

The present paper discusses the usefulness of microcomputers in modern language learning and teaching - CALL. It examines different types of programs which are suitable for language learning. The author suggests what the teacher of modern languages should look for when selecting and purchasing hardware. Special attention is given to the problems encountered in selecting, designing and producing software. It also suggests ways in which the microcomputer can be introduced into the classroom. At the end the possible future developments in hardware and software are discussed i.e. computers linked with a videodisc player.

Yvonne Vrhovac:

KOMUNIKACIJSKE FUNKCIJE VIDEA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

U članku je riječ o TV kao mediju za učenje stranih jezika po komunikacijskom pristupu te o prednostima kombinacije vizualnoga i zvučnog kanala pri recepciji i dešifriranju poruka. Iznose se različitosti pisanih poruka koje gledatelj vidi na ekranu i prisutnost mnogoznačnih kulturološko-civilizacijskih elemenata. S obzirom na vrste video materijala unutar pojedine emisije, ističe se raznolikost komunikacijskih obrazaca, jezičnoga sadržaja te susljedno tome i jezičnih funkcija. Na kraju se spominje interakcijska uloga video materijala na gledatelja.

FONCTIONS COMMUNICATIVES DU VIDÉO DANS L'ENSEIGNMEMENT DES LANGUES ÉTRANGÈRES

L'article traite la question de l'utilisation des documents vidéo dans la classe des LE et souligne son avantage dans l'acquisition de la compétence de communication. On montre les relations entre l'image, le texte parlé et le texte écrit sur l'écran tout en soulignant les différentes fonctions que certaines parties d'une émission télévisuelle peuvent exercer sur le spectateur. À la fin l'auteur touche la question de l'interactivité qui implique une prise en charge plus active du processus d'apprentissage par l'apprenant.

Marina Dodigović:

POUČAVANJE PASIVA POMOĆU KOMPJUTORA

U sklopu jednog istraživačkog projekta pasiv njemačkog jezika odabran je prema znanstveno fundiranim pravilima kao sadržaj pogodan za kompjutorski pristup nastavi i učenju. Program PASIV razrađen je na osnovi relevantnih znanstvenih spoznaja i jedne nedovoljno provjerene pretpostavke. Empirijski je ispitana u autentičnoj nastavnoj situaciji i pokazao je izuzetno dobre rezultate. Potvrđena je radna hipoteza da je pasiv idealna podloga za kreiranje nastavnog softvera.

RECHNERUNTERSTÜTZTES PASSIVLEHREN

Im Rahmen eines Forschungsprojektes wurde nach wissenschaftlich fundierten Regeln das Passiv der deutschen Sprache als der für den rechnerunterstützten Unterricht geeignete Lehrinhalt gewählt. Das PASSIV-Programm wurde aufgrund relevanter wissenschaftlicher Erkenntnisse und einer noch nicht völlig nachgeprüften Voraussetzung entwickelt. Es wurde durch den Einsatz in einer authentischen Lehrsituation geprüft, wobei sehr gute Ergebnisse festgestellt wurden. Die Arbeitshypothese, daß das Passiv eine ideale Grundlage zur Entwicklung der Lehrsoftware sei, erwies sich als richtig.

Nevenka Blažević:

KORIŠTENJE VIDEOMATERIJALA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Izbor i korištenje videomaterijala u nastavi stranih jezika ovisi o grupi kojoj je namijenjen i nastavnom cilju. Pretpostavka za optimalno korištenje videomaterijala jest solidna metodička sposobljenost nastavnika za rad s videom. Pri obradi nekog videofilma razlikujemo aktivnosti prije gledanja filma, aktivnosti za vrijeme gledanja filma i aktivnosti nakon gledanja filma. Zbog kompleksnosti audiovizualne informacije koju daje video često se kod nekih materijala najbolji efekt postiže ako se pri prvom prikazivanju slika i ton razdvoje.

DER EINSATZ VON VIDEOMATERIALIEN IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Die Auswahl und der Einsatz von Videomaterialien im Fremdsprachenunterricht kommt auf die Zielgruppe und die Gesichtspunkte (sprachliche inhaltliche) an, unter denen der Film ausgewertet werden soll.

Eine wichtige Voraussetzung für den zweckmäßigen Einsatz von Videomaterialien im Fremdsprachenunterricht ist eine solide methodische Vorbereitung des Lehrers. Bei der Arbeit mit einem Videofilm unterscheidet man die Aktivitäten vor dem Zeigen des Films, die Aktivitäten während der Vorführung und die Aktivitäten nach der Vorführung. Oft wird bei manchen Materialien der beste Effekt erzielt, wenn man das Bild von dem Ton beim ersten Zeigen trennt.

Godište XIX, 1990, broj 3

Kvjeta Fiala:

SISTEM FONETSKIH GREŠAKA NA OSNOVI HRVATSKO-ČEŠKE JEZIČNE INTERFERENCIJE

U članku su obradene fonetske greške studenata češkog jezika i književnosti čiji je materinski jezik hrvatski.

1. Konsonanti
 - a) palatalni
 - b) konsonanti slični u oba jezika
 - c) konsonanti koji ne postoje u hrvatskom jeziku
 - d) isti konsonanti
 - e) konsonantske skupine
2. Vokali
3. Diftong
4. Ritam i intonacija

Poznavanje sistema fonetskih grešaka pospješuje njihovo ispravljanje i pozitivno utječe na izbjegavanje interferencije.

THE SYSTEM OF PHONETIC ERRORS ON THE BASIS OF CROAT-CZECH LANGUAGE INTERFERENCE

In the following points the author states the system of phonetic errors of the students of Czech language and literature whose mother tongue is Croatian.

1. Consonants
 - a) Palatal consonants
 - b) Consonants similar in both languages
 - c) Consonants that do not exist in Croatian
 - d) Same Consonants
 - e) Consonant groups
2. Vowels
3. Diphthong
4. Rhythm and intonation

It is necessary to be familiar with the system of phonetic errors in order to correct and avoid the interference between languages.

Dimitrije Buntić:

MORFOLOŠKO-SEMANTIČKI »LAŽNI PRIJATELJI« U OBOSTRANIM FRANCUSKO-SRPSKOHRVATSKIM I HRVATSKOSRPSKO-FRANCUSKIM REČNICIMA

U članku se analiziraju francusko-srpskohrvatski i srpskohrvatsko-francuski rječnici u kojima se, sa semantičkog stanovišta, susreću greške izazvane interferencijom materinskog jezika. Taj tip grešaka nazvan je »lažnim prijateljima«, a greške mogu biti morfološke ili semantičke. Dva leksema istog postanja, ali u različitim jezicima, mogu imati istu ili sličnu površinsku strukturu, a potpuno različitu dubinsku strukturu. Upravo je to izvor grešaka koje dopuštaju leksikolozi i prevodioci.

LES »FAUX-AMIS« SUR LE PLAN MORPHO-SÉMANTIQUE DANS LES DICTIONNAIRES FRANÇAIS-SERBOCROATES ET SERBOCROATE-FRANÇAIS

Cet article concerne des dictionnaires français-serbocroates et serbocroate-français dans lesquels l'on rencontre des erreurs du point de vue sémantique faites par l'interférence de langue maternelle. Ce type d'erreurs est nommé »faux-amis« et peuvent être morphologiques et sémantiques. Deux lexèmes, de même origine, mais en langues différentes, peuvent avoir une même ou semblable structure de surface, mais une structure de profondeur complètement diverse. C'est de là que proviennent des erreurs faites par les lexicographes et les traducteurs.

Nadežda Lainović-Stojanović:

МОГУЋНОСТИ КОМПРЕСИЈЕ ТРПНИХ ПАРТИЦИЈА ПЕРФЕКТА ПРИ ПРЕВОДЕНЈУ СТРУЧНОГ ТЕКСТА СА РУСКОГ ЈЕЗИКА НА СРПСКОХРВАТСКИ

U analiziranoj gradi iz elektrotehnike na ruskom jeziku, trpni particip perfekta je na drugom mjestu po frekvenciji upotrebe participa. Ovaj particip se na srpskohrvatski jezik najčešće prevodi trpnim pridevom.

U profesionalnom prevodu izvanrednih poznavalaca struke češće nailazimo na razne mogućnosti kompresije teksta: izostavljanje participa ili njihovu zamenu drugim rečima: *Ovaj, ovakav, gornji*, konstrukcije sa predlozima: *sa, iz, bez*, i sl.

Kompresiji su uglavnom podložni trpni participi perfekta obrazovani od russkih glagola sa oslabljenim ili uopštenim značenjem.

Možemo konstatovati da se sažimanjem ovakvih participa ne temeti smisao ruskog teksta.

ВОЗМОЖНОСТИ КОМПРЕССИИ СТРАДАТЕЛЬНЫХ ПРИЧАСТИЙ ПРОШЕДШЕГО ВРЕМЕНИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ ТЕКСТА ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ С РУССКОГО НА СЕРБСКО-ХОРВАТСКИЙ ЯЗЫК

В анализируемом нами тексте по электротехнике (около трех тысяч страниц), страдательное причастие прошедшего времени на втором месте по частоте употребления причастий (26,72 %). Это причастие чаще всего переводится сербскохорватским страдательным прилагательным прошедшего времени.

В профессиональном переводе лучших специалистов встречается компрессия текста опущением форм страдательных причастий прошедшего времени или их заменой другими частями речи: *ovaj, ovakav, gornji*, конструкциями со предлогами: *iz, sa, bez*, а существуют и некоторые другие способы сжатого перевода.

Компрессии прежде всего подвергаются страдательные причастия прошедшего времени, образованные от глаголов с ослабленным или обобщенным значением: *полученный, построенный, рассмотренный, описанный, представленный, приведенный, изображенный* и другие.

Сжатым переводом таких причастий не искажается смысл русского текста.

Irena Rosandić:

INTEGRATIVNA NASTAVA STRANIH JEZIKA

Zamisao o »integrativnom metodičkom sustavu« u nastavi stranih jezika plod je bavljenja koncepcijom »integrativne nastave gramatike«. Riječ je o metodičkom sustavu koji povezuje dva ili više jezika materinski i strani (jedan ili više) u procesu učenja i usvajanja stranih jezika. Takva zamisao znanstvena je utemeljena na spoznajama lingvistike o univerzalnoj jezičnoj razini i nekog pojedinačnog jezika na kontrastivnoj hipotezi, teorijama o kognitivnom učenju u psihologiji te teorijama o učeniku kao aktivnom subjektu u suvremenoj pedagogiji. »Integrativna nastava« empirijski se istražuje kako bi došlo do pouzdanih spoznaja u suvremenoj metodici na kojima se temelje metodički postupci nastavnoj praksi.

INTEGRATIVER FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Dieser Beitrag beschäftigt sich mit dem integrativen Ansatz im FU.

Zuerst wird die Konzeption des integrativen Grammatikunterrichts, die auf dem Prinzip der Berücksichtigung der Muttersprache im FU, auf der kontrastiven Erwerbshypothese und auf den Theorien des induktiven und genetischen Lernens aufgebaut wird, dargestellt und beschrieben. Anschließend wird die Frage aufgeworfen, ob es sinnvoll wäre, ein integratives methodisches System zu entwickeln, das den fremdsprachlichen und den muttersprachlichen Unterricht vernetzt. Es werden Beispiele für die eigenen Versuche der integrativen Textarbeit gegeben. Im Rahmen des allgemeinen Strebens nach Fortschritt im FU wird die Aufgabe der Optimierung des FU zu analysieren um der Praxis des FU eine sichere Grundlage für didaktische Gestaltungsprozesse zu liefern.

Lutz Götze:

ULOGA GRAMATIKE U NASTAVI STRANOГ JEZIKA RAZMIŠLJANJA NA TEMU »NJEMAČKI KAO STRANI JEZIK«

U povijesti nastave »Njemački kao strani jezik« nakon drugog svjetskog rata mogu se primijetiti četiri faze, koje su obilježene metodama poučavanja i učenja, pri čemu te metode predstavljaju promjenu određenih lingvističkih, tj. metodičkih razmišljanja.

DIE ROLLE DER GRAMMATIK IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT. ÜBERLEGUNGEN ZUM FACH »DEUTSCH ALS FREMDSPRACHE«

In der Geschichte des Unterrichts »Deutsch als Fremdsprache« nach dem 2. Weltkrieg lassen sich vier Phasen unterscheiden, die durch Methoden des Lehrens und Lernens charakterisiert sind, wobei diese Methoden jeweils Anwendungen bestimmter sprachwissenschaftlicher bzw. lerntheoretischer Überlegungen darstellen.

Bertolt Brandt:

NEKOLIKO RIJEČI O ULOŽI PREVOĐENJA SA STRANOГ JEZIKA NA MATERINSKI

U teoriji nastave stranih jezika nedovoljno je proučena metodika prevodenja kao vida govorne aktivnosti u sklopu cjeline »cilj nastave - sadržaj nastave - nastavni proces«. Neki nastavnici ne shvaćaju značenje prevodenja u razvijanju govornih vještina i navika, posebno vještina i navika u čitanju u sebi. U prijevodima učenika zapaža se veći broj nedostataka kao posljedica problema koji se

javljaju i u radu nastavnika. U učenika treba razvijati strategiju prevodenja usmjerenu na uočavanje odnosa među riječima u rečenici prema formalnim pokazateljima i na razumijevanje funkcija pojedinih vrsta riječi u rečenici. U članku navedeno algoritamsko pravilo opisuje orijentire koji će učenike voditi u uočavanju tih odnosa i pomagati da se kod njih razviju potrebne vještine u prevodenju.

НЕСКОЛЬКО СЛОВ О РОЛИ ПЕРЕВОДА С ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА НА РОДНОЙ

Перевод как вид речевой деятельности в настоящее время пока еще недостаточно изучен методикой преподавания иностранных языков. Отдельные преподаватели не вполне уяснили, какую роль играет перевод на родной язык в развитии у учащихся навыков в употреблении иностранного языка, а также в чтении про себя. Школьники не владеют в достаточной степени приемами и способами перевода. Трудности, испытываемые учениками при переводе текста, отчасти являются и следствием тех проблем, с которыми преподаватели сталкиваются в процессе работы. Необходимо сформировать у учащихся стратегию перевода, которая была бы направлена на установление отношений между словами в предложении — по формальным языковым признакам, а также по роли частей речи. Для того, чтобы помочь учащимся приобрести навыки перевода, необходимо дать им определенные ориентиры в анализе текста. Статья предлагает алгоритмическое правило, описывающее подобные необходимые ориентиры.

Ivo Krile:

TIME AND SPACE IN THE POEM *WHEN YOU ARE OLD* BY W. B. YEATS

All phenomena of human experience, real or abstract, appear in the continuity of time and space. The nature of these two categories has very complex representations in man's life, especially from the strictly psychological point of view. The formal structure of a literary work will, therefore, in many ways depend on the proportions as well as interrelations of time and space.

VRIJEME I PROSTOR U PJESMI *WHEN YOU ARE OLD* WILLIAMA BUTLERA YEATSA

Sve pojave u čovjekovu životu, konkretne ili apstraktne, javljaju se u kontinuitetu vremena i prostora. Priroda je tih dviju elementarnih kategorija neobično raznolika i posebno važna s psihološkog stajališta. Stoga će oblik kao i cijelokupno strukturiranje književnog djela u mnogočemu zavisiti od omjera i uzajamnih odnosa tih dviju kategorija.

Godište XIX, 1990, broj 4

Ivan Bauer, Jasenka Zajec:

JEZIČNE KARAKTERISTIKE ENGLESKIH SAŽETAKA U ZNANSTVENIM I STRUČNIM ČASOPISIMA U HRVATSKOJ

Na korpusu od 358 engleskih sažetaka iz 223 svesaka časopisa izdanih u SR Hrvatskoj tokom 1986. godine provedena je analiza jezičnih karakteristika sažetaka, koristeći pritom i metode kontrastivne lingvistike. Odstupanja od norme engleskog jezika registrirana su na sljedećih pet razina: (1) ortografskoj i korektorskoj, (2) morfološkoj, (3) sintaktičkoj, (4) leksičkoj i semantičkoj te (5) stilističkoj. Na sintaktičkoj i leksičkoj razini zabilježene su i osobitosti. Sve registrirane pojave sistematizirane su unutar svake razine. Posebna je pažnja posvećena utjecaju neprimjerenoj engleskog teksta sažetka na prijenos informacije. Odstupanja na sintaktičkoj te leksičkoj i semantičkoj razini, a donekle i na stilističkoj, mogu negativno utjecati na razumijevanje teksta engleskog sažetka.

LANGUAGE CHARACTERISTICS OF ENGLISH ABSTRACTS IN CROATIAN SCIENTIFIC AND TECHNICAL JOURNALS

A corpus of 358 abstracts in English from 223 journal issues published in Croatia during 1986 was analysed for their language characteristics by using, when applicable, the methods of contrastive linguistics. Deviations from the English norm were registered at the following levels: (1) orthographic and proof-reader's, (2) morphologic, (3) syntactic, (4) lexic and semantic, and (5) stylistic. In addition, examples of atypical usage were detected at lexic and semantic, and stylistic levels. All the registered cases were systematized within each level. Special attention was devoted to the effect of linguistically unsuitable English abstracts on information transfer. Deviations from the norm on syntactic, lexical and semantic, and to a certain extent on stylistic level, have negative effect on the understanding of an abstract in English.

Yvonne Vrhovac:

SAMOSTALNOST UČENIKA Rezultati istraživanja

Samostalnost učenika i njihova osobna odgovornost u procesu učenja u središtu je pažnje suvremene nastave stranih jezika. Na osnovi udžbeničkog materijala za učenje francuskog kao drugoga stranog jezika (u srednjoj školi), autora Batušić i Vrhovac: *Réfléchis et dis-le en français I* (udžbenik i priručnik), Školska knjiga, Zagreb, provedena je anketa kod više od 200 učenika u četiri grada naše zemlje. Anketom se željela ispitati odgovornost učenika prema vlastitom procesu učenja; njihova svijest o mogućnostima izbora sadržaja i metoda rada te sposobnost samostalnoga ocjenjivanja znanja,

L'AUTONOMIE DE L'APPRENANT — RÉSULTATS D'UNE RECHERCHE

Dans l'intention de promouvoir l'autonomie de l'apprenant un nouveau matériel pédagogique pour l'apprentissage des langues étrangères a été élaboré à Zagreb. Le matériel pédagogique en question est destiné aux adolescents - apprenants de français deuxième langue étrangère. Il consiste d'un manuel en français et d'un livre de l'élève en langue maternelle. L'article traite le problème d'implication des apprenants, leur responsabilité et leur prise en charge de leur propre apprentissage en montrant sur les résultats d'une enquête. L'enquête a été réalisée après la première année d'apprentissage selon cette méthode auprès de 200 apprenants de quatre villes yougoslaves. Par l'enquête on a voulu tester les capacités des apprenants dans le domaine des objectifs d'apprentissage, des stratégies de travail et des capacités d'appréciation et d'autoévaluation.

Karl Stocker:

KNJIŽEVNI INTERESI OMLADINE

Izvještaj o empirijskom projektu društva za istraživački rad SR Njemačke - prilog istraživanju čitanja

Prikaz rada na projektu koji su pokrenuli profesori sa Sveučilišta u Münchenu H. Schiefele i K. Stocker. Središnje pitanje projekta odnosi se na subjektivnu uvjetovanost razvoja i promjena književnih interesa kod omladine. Također je trebalo odgovoriti na pitanje koliko nastava književnosti može pridonijeti izgradnji književnih interesa i interesa uopće.

INTERESSE AN LITERATUR BEI JUGENDLICHEN — BERICHT ÜBER EIN EMPIRISCHES PROJEKT DER DFG ALS BEITRAG ZUR LESEFORSCHUNG

Das interdisziplinäre Projekt der Deutschen Forschungsgemeinschaft (DFG) war ausgerichtet von den Lehrstuhl-Teams der Professoren Hans Schiefele (Empirische Pädagogik) und Karl Stocker

Didaktik der Deutschen Sprache und Literatur/Schwerpunkt Literatur) an der Universität München. Im Mittelpunkt stand die Frage nach den subjektiven Bedingungen, unter denen sich literarische Interessen von Schülern entwickeln und verändern. Zu untersuchen war, wie und mit welchen Bereichen von Literatur sich Schüler auseinandersetzen und welche Formen reflexiver und emotionaler Bezüge sie bei dieser Auseinandersetzung aufbauen. Weiterhin war die Frage nachzugehen, welchen Beitrag der Literaturunterricht zum Aufbau von Interessenbezügen leisten kann.

Almasa Defterdarević-Muradbegović:

USVAJANJE IZGOVORA U STRANOM JEZIKU I KOMUNIKATIVNA KOMPETENCIJA

Kao i svim ostalim aspektima stranog jezika tako i izgovoru treba posvećivati odgovarajuću pažnju, i to ne samo u početnoj fazi učenja stranog jezika, nego i tokom svih nivoa učenja svakako u skladu s definisanim ciljevima i uz metodološki osmišljenu postupnost. Problem izgovora se kod usvajanja stranog jezika tim naglašenije postavlja ukoliko se ima u vidu komunikativni aspekt jezične upotrebe jer on neminovno uvodi i problem govornih stilova, a s tim u vezi i njihove izgovorne varijante. Kako je govor tjesno povezan s problemom slušanja i razumijevanja i kako izgovorne specifičnosti imaju značajnu ulogu u razumijevanju govora, i izgovorni problemi će se postaviti najprije na nivou receptivne kompetencije budući da će se neformalna izgovorna norma tu pojaviti u ulozi »šuma«.

L'ACQUISITION DE LA PRONONCIATION D'UNE LANGUE ÉTRANGÈRE ET LA COMPÉTENCE DE COMMUNICATION

La méthodologie audio-visuelle a longtemps prescrit l'utilisation d'un modèle de français parfait, sur le plan sonore, entre autres: prononciation soignée, découpage net des éléments de la phrase en raison d'une construction syntaxique modelée sur l'écrit. Cette compétence de base, suffisante pour une communication élémentaire dans des conditions privilégiées sera d'une efficacité limitée s'il n'y a pas ouverture vers l'oral spontané dont les distorsions phonétiques importantes risquent de devenir un barrage auditif pour l'apprenant s'il se trouve un jour inséré dans un milieu francophone. Car il n'y a pas une norme phonétique unique du français mais des registres de langue comportant divers degrés d'exigences orthoépiques selon la situation de communication. Dans la perspective de développement de la compréhension orale et de la compétence de communication en général, l'acquisition des règles phonologiques facultatives et l'insertion d'un matériel sonore authentique s'imposent dans la méthodologie de l'enseignement de la prononciation.

Borislav Vuković:

TIPOLOŠKO PROUČAVANJE NEODREĐENIH ZAMENIČKIH REČI KAO SEMANTIČKE KATEGORIJE U RUSKOM JEZIKU

Pregled literature o neodredenim zamjeničkim rečima od prve slavenske gramatike do danas. Razmatraju se razne klasifikacije prema tvorbi, sintaksi i posebno semantički, uzimajući u obzir stupanj neodredenosti.

Vladimir Ciglar:

MEDUPREDMETNOM SURADNJOM DO MOTIVACIJE U IZUČAVANJU STRANIH JEZIKA NA NEJEZIČNIM FAKULTETIMA

Za nastavu stranih jezika na nefilološkim fakultetima posebno značenje ima motivacija. Iz same prakse valja pronaći putove i načine stvaranja motivacije kod studenata. U nizu konkretnih rješenja

značajno mjesto ima suradnja predavača stranih jezika i nastavnika nosilaca predmeta struke. Najtješnja suradnja može se uspostaviti pri izradi seminarskih i diplomskih radova studenata. Kakva je ta suradnja pokušalo se provjeriti analizom citirane literature na stranim jezicima u diplomskim radovima studenata Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu i Pedagoške akademije u Čakovcu. Rezultati analize pokazuju da međupredmetna suradnja nije naročito uspješna.

Godište XX, 1991, broj 1-2

Aleksandar Kolka:

ZNAČENJE I SMISAO U INTERKULTURALNOJ KOMUNIKACIJI

Autor u ovom napisu polazi od pretpostavke da se u osnovi svake komunikacije nalaze značenja u koja adresanti unose svoj smisao i iz kojih adresati izvlače svoju interpretaciju smisla. Ni enkodiranje ni dekodiranje poruke nije pošteleno povremenih semantičkih šumova, koji su posljedica različitih stupnjeva vladanja jezikom i znanja sudionika komunikacije. U interkulturalnoj komunikaciji ti su šumovi češći i brojniji što su kulture sudionika komunikacije međusobno udaljenije, jer u pravilu povećavaju individualne razlike. Te razlike nisu tematski ravnomjerno raspoređene, što se mora uzeti u obzir i u nastavi stranih jezika.

MEANING AND SENŠE IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

The author sets out from the assumption that communication is basically the transmission of a meaning encoded in the sender's message to the receiver. Meaning is defined as a stable and culturally conditioned entity, a potentiality that finds its realization in speech, and is intended to convey the sense of the sender to the receiver. Sense is defined as the subjective derivation of meaning. In intercultural communication, the cultural distance reflected in different linguistic competence, knowledge and experience of each participant causes semantic noises that result in difficulties in decoding messages and in discrepancies between the sender's and the receiver's senses which is of some consequence to FLT.

Ivan Petrovič Bondarenko:

NOVI OBLICI U ORGANIZIRANJU UČENJA RUSKOG JEZIKA NA KRATKIM TEČAJEVIMA U JEZIČNOJ SREDINI

Predloženi sistem samostalnog rada učenika u učenju stranog jezika u uvjetima jezične sredine uz aktivno i svršishodno korištenje mogućnosti koje takva sredina pruža za učenje predviđa prethodnu metodsku pripremu učenika, nužnu da bi učenje bilo efikasno. Učenici se zatim, na početku boravka u zemlji jezik koje uče, upoznaju s mogućim izvorima jezične informacije. Na satima govorne aktivnosti organiziranim izvan učionice komuniciraju s »realnim, a ne pretpostavljenim sugovornikom« te tako prevladavaju psihološku barijeru koja sputava komunikaciju. Nakon toga prelazi se na sljedeće oblike samostalnog jezičnog rada: leksičke domaće zadaće, jezične ankete i socijalno-kulturološko anketiranje.

НОВЫЕ ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ КРАТКОСРОЧНОГО ОБУЧЕНИЯ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В ЯЗЫКОВОЙ СРЕДЕ

Изучение иностранного языка будет наиболее эффективным, если оно будет организовано в среде непосредственного функционирования языка с активным и целенаправленным использованием обучающего потенциала языковой среды. Предлагаемая система подготовки и организации процесса самообучения русскому языку теоретически обоснована и применяется

в практике на краткосрочных курсах по обучению русскому языку иностранных студентов в Харьковском и Одесском университетах. При подготовке студентов к самостоятельной языковой работе главное место отводится формированию у них навыков различных видов семантической догадки. Затем на пропедевтических ознакомительных занятиях студенты знакомятся с возможными источниками языковой информации компонентами языковой среды, усваивают определенный минимум страноведческих знаний. Следующими формами самообучения с активным и целенаправленным использованием обучающего потенциала языковой среды являются уроки внеаудиторной речевой практики, лексические домашние задания, языковые анкеты и социально-культурное анкетирование.

Sanja Čurković-Kalebić:

O NEKIM DERIVACIJSKIM OBLICIMA UNUTAR MINIMALNOG VOKABULARA ENGLESKOG JEZIKA ELEKTRONIČARSKE STRUKE

Derivacijski oblici obično su dodatni problem u svladavanju engleskog jezika struke. U ovom članku se analiziraju derivacijski oblici unutar minimalnog vokabulara engleskog jezika elektroničarske struke radi utvrđivanja najčešćih sufiksa koji se koriste za tvorbu pojedinih vrsta riječi. Ustanovljeno je da je najviše derivacijskih oblika među imenicama, a među derivacijskim sufiksima najčešće se koristi sufiks -tion koji služi za tvorbu imenica od glagola. Rezultati analize mogu se koristiti u nastavi jezika ove struke radi usvajanja upravo onih derivacijskih oblika i nastavaka za koje postoji najveća vjerojatnost da će se pojaviti u tekstovima elektroničarske struke pisanim na engleskom jeziku.

ON SOME DERIVATIONAL FORMS WITHIN THE MINIMAL VOCABULARY OF ENGLISH IN THE FIELD OF ELECTRONICS

This paper deals with the derivational forms within the minimal vocabulary of English in the field of electronics. Special attention has been paid to the suffixes that change one part of speech to another. The results obtained from this analysis could be used in the teaching process in order to present those derivational forms and suffixes that are most likely to be found in the texts on electronics.

Smiljana Narančić, Vlatka Velčić:

Analiziraju se rezultati istraživanja koje je provedeno kako bi se utvrdilo u kojoj je mjeri opravdانا primjena kompjutora za vježbanje čitanja na duljim stručnim ili znanstvenim tekstovima. Analiza se zasniva na anketi koju se popunile dvije grupe studenata prve i druge godine Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, od kojih je jedna (34 studenata) vježbala čitalačku tehniku pretkazivanja u predavaonici uz prisustvo nastavnika, a druga (30 studenata) uz pomoć kompjutorskog programa *PREDICT1*. Upitnici upućuju na to da studenti koji su radili uz pomoć kompjutora smatraju taj način rada poticajnjim i korisnjim od svojih kolega koji su ocjenjivali provedbu istoga zadatka tradicionalnim nastavnim metodama. Ovi rezultati potvrđuju opravdanost upotrebe kompjutora za vježbanje čitalačkih tehnika i iščitavanje duljih tekstova kao dodatne aktivnosti u nastavi engleskog jezika kao jezika struke.

THE LEGITIMACY OF COMPUTER APPLICATIONS FOR PRACTICING READING SKILLS ON LONGER TEXTS IN TEACHING ESP

The paper analyzes the results of an experiment conducted in order to establish to what extent it is legitimate to use computers for practicing reading skills on longer professional and academic texts. The analysis is based on questionnaires filled in by two groups of freshmen and sophomores from the College of Mathematics and Natural Sciences, Zagreb University; one group (34 students) practiced

prediction, a necessary reading skill, with their teacher in the classroom, while the other group (30 students) used the computer program *PREDICT1*. The questionnaires reveal that the students who used the computer found the exercise more stimulating and useful than their colleagues, who commented on the same exercise executed with traditional teaching methods. These results legitimate the use of computers for practicing reading skills and for reading longer texts as an additional activity in teaching ESP.

Višnja Karlovčan:

REDUCIRANI JEZIČNI SISTEM KAO OBLIK KOMUNIKACIJE

Istraživanje usvajanja odnosno učenja drugog ili stranog jezika smatraju se razmjerno novim područjem o kojemu još uvijek postoje praznine u našem znanju. Primjerice, još uvijek ne razumijemo psihološku stvarnost procesa kao što su »podsvjesno usvajanje« i »svjesno učenje«. Isto ne možemo odrediti strategiju (uopćavanje ili transfer) koju će učenik primijeniti u određenom stadiju učenja jezika. No usprkos svemu, svaku novu spoznaju o usvajanju drugoga jezika treba shvatiti kao relevantnu mogućnost za unapređenje samog procesa poučavanja, cilj i opravdanje koje se ogleda u olakšavanju i pojednostavljenju učenja drugog ili stranog jezika. Gotovo sva istraživanja koja se bave problemima komunikativne kompetencije upućuju na to da se na tom području dosta toga može postići nesavršenim znanjem jezičnog sustava. Navedene činjenice mogu poslužiti kao osnova za pretpostavku da sva ljudska bića usvajaju istovrsno jezični sustav kada su primorana medusobno komunicirati na najjednostavniji način i s ograničenim sredstvima. Takvi sustavi održavaju neku vrstu »univerzalne lingvističke baze« koju svaki pojedinac posjeduje prije samog početka učenja jezika, a koja ostaje upotrebljiva kao osnova za daljnja učenja jezika ili za rudimentarnu komunikaciju. Učenik usvaja odnosno uči drugi ili strani jezik posežući za tom bazom da bi izgradio svoj vlastiti »reducirani sustav« u novom jezičnom sistemu koji će on postepeno dogradivati i usavršavati uz pomoć »kreativne grade«, kao jezgre modela učenja, i strategija, kao što su uopćavanje i transfer.

COMMUNICATION THROUGH A REDUCED SYSTEM

Research into second language acquisition is a comparatively new field and there are still considerable gaps in our knowledge. For example, we still do not understand the psychological reality of processes such as »subconscious acquisition« and »conscious learning«. Nor are we able to state which strategy (overgeneralization or transfer) is most likely to be applied at a particular stage or a particular domain of language. Nevertheless, every increase in our knowledge about second language learning should be recognized as having high potential relevance for improving our work in teaching. It is the facilitation of learning that is the aim and justification for this work.

Studies of how learners use their second/foreign language as a means of communication show that much can be achieved with an imperfect knowledge of the language system. Human beings, when compelled to communicate with each other in the simplest way available and with limited resources, adopt a similar kind of system that resembles the speech produced by children, learners in their earliest stages of second language learning and pidgin speakers. These systems reflect some kind of universal linguistic base which everybody possesses before language learning begins and which remains available as a basis for later language learning or for rudimentary communication. Therefore, this base, together with the initial contact with the second language (input) may enable the learners to construct their first »reduced system« in the new language which they can proceed to elaborate on through the process of creative construction - the kernel of the learning model through strategies, such as overgeneralization and transfer. Thus the learners encompass the whole of the second language from the outset but reduce it to a simpler system which excludes all but the most basic distinction. Progress consists in »filling out« this system with more and more distinction, so that it becomes more and more refined as a means of communication.

Milvija Marković:

GRAMATIKA U JEZIKU JE PRIČA O NAMA U PROSTORU I VREMENIU

Članak govori o filozofskim, semantičkim i terminološkim implikacijama vezanim za sistematizaciju i tumačenje upotrebe glagolskih vremena i oblika u engleskom jeziku.

Posebno se zadržava na *aspektu* kao ključu za pravilnu upotrebu u komunikacijskom pristupu usvajanja stranog jezika. Nadalje, sistematizira engleske glagole po značenju i upotrebi i dotiče problem tvorbe, upotrebe i značenja glagolskih oblika, te stanja — aktiva/pasiva kao prvenstveno glagolskih kategorija. Primjena stranog udžbenika u gimnazijskom programu 3. i 4. razreda omogućava ovakve razgovore o samom jeziku, i ujedno je i preporuka autora.

GRAMMAR IN LANGUAGE IS A STORY ABOUT OURSELVES IN TIME AND SPACE

The article states philosophic, semantic and terminology implications connected with the presentation and use of *English tenses* and *forms*.

Special attention is paid to *aspect*, which reflects the personal attitude of the speaker in choosing the correct tense, and thus becomes essential in developing language learning strategies in the communicative approach to learning a foreign language.

In addition, English verbs are presented according to their meaning and use.

The problem of form, use and meaning of *passive* vs *active* is also mentioned.

The use of the coursebook by John & Liz Soars, *Headway Upper-Intermediate*, OUP, allows for such discussions about language, and is highly recommended by the author at intermediate and advanced levels in secondary school.

Ulrich Dronske:

SUGGESTOPÄDISCHER FREMDSPRACHENUNTERRICHT — DER ENTSPANNTE WEG ZUM LERNERFOLG?

Der vorliegende Aufsatz setzt sich mit Entstehung und Entwicklung suggestopädischen Fremdsprachenunterrichts auseinander. Dabei werden die nach Lozanov für die Suggestopädie entscheidenden Kategorien der Suggestologie (Autorität, Infantilisierung, die doppelte Ebene, Intonation, Rhythmus, Pseudopassivität) dargestellt und deren Rolle innerhalb des von Lozanov und Lozanov/Gateva konzipierten Unterrichtsmodells beschrieben.

Darüberhinaus informiert der Aufsatz über die aktuelle Praxis suggestopädischen Fremdsprachenunterrichts in der Bundesrepublik Deutschland. Hier werden vor allem Veränderungen gegenüber der von Lozanov und Lozanov/Gateva skizzierten Methodik verdeutlicht.

Im Anschluß an die Darstellung der Resultate einiger empirischer Untersuchungen zum suggestopädischen Fremdsprachenunterricht in der Bundesrepublik finden sich Ansatzpunkte für eine kritische Würdigung dieser pädagogischen Richtung.

SUGESTOPEDIJSKA NASTAVA STRANIH JEZIKA — NA OPUŠTEN NAČIN DO USPJEHA U UČENJU?

Ovaj se članak bavi problematikom nastanka i razvoja sugestopedijske nastave stranih jezika. Predstavljaju se sugestologjske kategorije na kojima se zasniva Lozanova sugestopeda (autoritet, infantilizacija, dvostruka razina, intonacija, ritam, pseudopasivnost) i opisuje se njihova uloga u modelu nastave kako ju koncipiraju Lozanov i Lozanov/Gateva.

Osim toga ovaj članak informira o prakticiranju sugestopedijske nastave stranih jezika u Saveznoj Republici Njemačkoj. U prvom redu govori se o razlikama u odnosu prema metodama koju su skicirali Lozanov i Lozanov/Gateva.

Iz prikaza rezultata nekoliko empirijskih istraživanja sugestopedijske nastave stranih jezika u Saveznoj Republici Njemačkoj pružaju se elementi za kritičku ocjenu ovoga pravca u pedagogiji.

Godište XX, 1991, broj 3

Mirjana Vilke:

BILINGVIZAM KOD DJECE

U ovom se članku govori o bilingvizmu do kojeg dolazi manje-više prirodno i sponatno, u uvjetima drugog a ne stranog jezika. Predmet našeg interesa su djeca koja žive u dvojezičnoj obitelji, ili čija obitelj živi u zajednici koja govori nekim drugim, a ne materinskim jezikom te obitelji. Dosadašnje iskustvo i empirijska istraživanja ukazala su na to da su djeca jedina dobna skupina ljudi koja iz niza razloga biološke, psihološke i sociološke prirode može usvojiti neki drugi jezik spontano, bez svjesnih naporu, ako su mu izložena dovoljno intenzivno. To se dakako ne odnosi na učenje stranog jezika u školskim uvjetima u kojima je bilingvalnost pojedinca tek krajnji cilj koji se postiže nakon mnogo godina rada.

BILINGUALISM IN CHILDREN

In this article bilingualism in children is discussed. The focus of interest is children in bilingual families or bilingual language communities. Experience and empirical evidence have shown that for a variety of biological, psychological and social reasons children are the only age group capable of acquiring a second language spontaneously, without conscious effort, if exposed to it intensively. This process differs from learning a foreign language in school conditions in the mother tongue environment, in which the bilingualism of an individual is only the ultimate aim achieved after a long period of conscious effort and hard work.

Damir Horga:

NEUROLINGVISTIČKA ORGANIZACIJA JEZIKA BILINGVALNIH GOVORNIKA

Razmatraju se pitanja funkcionalne organizacije govornih i jezičnih funkcija u centralnom nervnom sustavu i problem neurobioloških osnova tih funkcija. S tog se stajališta uspoređuju mono- i bilingvalni govornici. Navode se istraživanja o lateralizaciji jezičnih funkcija i njihovoj lokalizaciji unutar dominantne hemisfere. Konačno, razmatraju se faktori neurolinguističke organizacije jezičnih funkcija unutar populacije bilingvalnih govornika koji sa stajališta dobi usvajanja ili učenja drugog jezika, stupnja vladanja njime, načina učenja jezika, utjecaja jezičnog okruženja, spola i nekih drugih faktora mogu utjecati na neurolinguističku organizaciju jezika bilingvalnih govornika.

THE NEUROLINGUISTIC ORGANIZATION OF THE BILINGUALS

First, the questions of the functional organization of speech and language in the central nervous system and the problems of the neurological basis of these functions are discussed, with special reference to the monolinguals and bilinguals. Next, the investigations of the lateralization of the language functions and their localization in the dominant hemisphere are reviewed. Finally, the factors influencing the neurolinguistic organization of the language functions - within the population of bilinguals - such as age, duration of the second language learning, language environment, sex, and some other factors are considered.

Irena Rosandić:

O BILINGVALNOM I BIKULTURALNOM MODELU UČENJA DRUGOG JEZIKA

Polazeći od pojmovnog određenja dvojezičnosti članak aktualizira problem istraživanja bilingvizma kao višedimenzionalnog fenomena, donosi dosadašnje spoznaje u različitim znanstvenim pristupima te raspravlja o mogućnostima i granicama suvremenih teorija o učenju drugog jezika. Središnja tema metodičko je oblikovanje učenja drugog jezika. Postavlja se zahtjev za uspostavljanjem bilingvalnih i bikulturalnih modela u nastavi.

BILINGUALE UND BIKULTURELLE UNTERRICHTSMODELLE IM ZWEITSPRACHENUNTERRICHT

Zuerst wird hervorgehoben, daß das mehrdimensionale Phänomen der Zweisprachigkeit interdisziplinäre und umfaßendere Ansätze erfordert. Die Autorin setzt sich anschließend mit den Möglichkeiten und Grenzen der großen Hypothesen und Forschungen im Bereich des Zweitsprachenerwerbs auseinander. Im Mittelpunkt der Arbeit steht die Gestaltung von bilingualen und bikulturellen Unterrichtsmodellen.

Vlatka Velčić, Smiljana Narančić:

PITANJA TROGODIŠNJEGL DVOJEZIČNOG DJETETA

Analiziraju se pitanja koja postavlja spontani i izbalansirani bilingvalac engleskog i hrvatskog jezika u dobi od 3;1 do 3;3. Autorice dolaze do zaključaka (1) da dječak rabi upite da bi uspostavio komunikacijski kontekst, te potaknuo i usmjeravao razgovor s drugom osobom; (2) da njegova pitanja obuhvaćaju manji raspon semantički-sintaktički mogućih pitanja u oba jezicima nego što je to slučaj u većine jednojezične djece slične dobi, ali da i u hrvatskom i u engleskom postavlja iste grupe pitanja, kao i (3) da se u formulaciji upita oslanja na isti skup »osobnih pravila« u oba jezicima, pa zbog toga u njegovim pitanjima dolazi do nepravilnosti koje se donekle razlikuju od »grešaka« monolingvalne djece. Činjenica da se radi o dvojezičnom djetetu utječe, dakle, na njegovo učenje postavljanja pitanja.

A THREE YEAR OLD BILINGUAL CHILD'S QUESTIONS

The paper analyzes questions asked by a spontaneous, simultaneous, and balanced English-Croatian bilingual child from age 3;1 to 3;3. The following conclusions are made: 1) the child uses questions to establish a communicative context and to initiate and direct conversation with others; 2) in comparison to the majority of monolingual children of the same age, his questions encompass a smaller scope of syntactically and semantically possible questions in both languages, but he asks the same groups of questions in both languages; and 3) in posing his questions, he still uses the same set of »personal« rules in both languages, and therefore, the »mistakes« he makes are somewhat different from the ones made by monolingual children. His bilingualism, therefore, influences the way he learns how to pose questions.

Milena Kovačević:

MATERINSKI JEZIK U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Tradicionalne metode smatrali su da je materinski jezik prepreka u učenju stranog jezika. Međutim, brojna psiholinguistička istraživanja su pokazala neizbjegljivu interakciju materinskog i stranog jezika.

U suvremenoj nastavi stranih jezika postoje pak *pro et contra* stavovi prema upotrebi materinskog jezika.

Odgovarajuća kontrastivna upotreba materinskog jezika može pripomoći da se produbi razumijevanje načina na koji funkcionira strani jezik.

THE MOTHER TONGUE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Traditional methods considered the mother tongue a barrier in the process of learning a foreign language. Recent psychological research, however, has shown the inevitable interaction between the two. Still, in contemporary foreign language teaching there are *pro et contra* attitudes towards the use of the mother tongue.

An appropriate contrastive usage of the mother tongue may help deepen the understanding of the way a foreign language functions.

Werner F. Leopold:

UČENJE DVAJU JEZIKA: SLUČAJ JEDNOG DJETETA

Ovaj kratki sažetak istraživanja procesa učenja dvaju jezika, odnosno razvoj bilingvizma u svoje kćeri Hildegard objavio je profesor Leopold još 1954. godine. Prevodimo ga iz zbornika što ga je 1978. priredila Evelyn Marcussen Hatch i posvetila ga upravo profesoru Leopoldu. U uvodu uz ovaj tekst urednica zbornika osvrće se na Leopoldovo djelo koje je ovdje pokušao sažeti: »Ta studija ostaje najpotpuniji zapis o djetetovu usvajanju dvaju jezika. Ona je klasika u našem području.« I dalje: »Svaki od četiri sveska poslužio je kao izvorište za neke od ponajboljih djela o usvajanju prvog jezika.« Ove njezine riječi najbolje opravdavaju naš izbor da usuprot običajima časopisa prevedemo ovaj relativno star tekst, ali istovremeno tekst koji svjedoči o jednome od najvrednijih i najutjecajnijih istraživanja dječjeg bilingvizma.

Ksenija Ivir:

PRIKAZ DVOJEZIČNOSTI NA VLASTITOM SLUČAJU

Ovaj je članak prikaz razvoja dvojezičnosti u vlastitoj obitelji. Sestra, brat i ja od najranije smo dobili izloženi dvama jezicima, hrvatskom i njemačkom, i u članku se pokazuje kako su naše životne prilike utjecale na to da je u raznim razdobljima jedan ili drugi jezik bio »jači«, ali da su se oni našim stalnim aktivnim dodirom s oba jezika »izbalansirali«. U članku se iznose i analiziraju konkretni primjeri i razne vrste pogrešaka (leksičke, morfološke i sintaktičke) koje su se pojavile kao posljedica interferencije među jezicima.

ZWEISPRACHIGKEIT, BETRACHTET AM EIGENEN FALL

Der vorliegende Artikel beschäftigt sich mit der Zweisprachigkeit (Kroatisch und Deutsch) an meinem eigenen Beispiel und dem meiner Geschwister, unter Einbeziehung des Einflusses, den unsere Umwelt auf unsere Sprachentwicklung hatte. Zeitweilig schien jeweils eine der beiden Sprachen »stärker« zu sein, was später jedoch durch ständigen aktiven Kontakt mit beiden Sprachen zu muttersprachlicher Kompetenz in beiden führte. Anhand von konkreten Beispielen werden - als Folge der Interferenz zwischen den Sprachen - verschiedene Fehler lexikalischer, morphologischer und syntaktischer Art aufgezeigt.

Godište XX, 1991, broj 4

Damir Kalogjera:

RIJEČ I TERMIN KULTURA U PRIMIJENJENOJ LINGVISTICI

U članku se suprotstavlja riječ kultura sa svojim aksiološkim konotacijama u svakodnevnoj upotrebi s terminom kultura kako je rabe kulturni antropolozi. Posljednji se termin zatim definira i razmatra u spremi s pojmom jezik, koji se u tom svjetlu pokazuje kao sastavni dio kulture. Uzajamna veza između ova dva fenomena slijedi se u vezi s tvorbom pojnova, razumijevanjem i poučavanjem jezika.

THE WORD AND THE TERM CULTURE IN APPLIED LINGUISTICS

In this article the contrast between the word culture and its axiological overtones in everyday use and the term culture as used by cultural anthropologists has been highlighted. The latter concept of culture is then defined and considered alongside the concept of language which in that light is seen as culture's constituent part. The close link between the two phenomena is discussed in connection with the creation of concepts, with the understanding and teaching of languages.

Nives Sironić-Bonefačić:

ULOGA KONEKTIVA ZA POJAČANJE INTENZITETA ZNAČENJA PORUKE U USMENOJ KOMUNIKACIJI NA TALIJANSKOM JEZIKU

Članak obraduje ulogu konektiva čija funkcija se mijenja u ovisnosti o njihovu značenju. Mogu povezivati različite dijelove teksta bilo unutar jednog izričaja bilo između više njih. Ovaj rad obuhvaća problematiku nekih konektiva za pojačanje intenziteta značenja poruke. Njihovo uvodenje u proces nastave talijanskog jezika moglo bi obogatiti međujezik učenika i povećati njihovu semantičku kompetenciju.

CONNETTIVI DI VALORE RAFFORZATIVO USATI PER SOTTOLINEARE L'INTENSITA DEL MESSAGGIO NELLA COMUNICAZIONE IN ITALIANO

Le funzioni dei connettivi variano in dipendenza dal loro significato. Possono connettere parti diverse del testo sia all'interno di una stessa frase sia tra più frasi.

Nel presente lavoro vengono trattati alcuni connettivi di valore rafforzativo che favoriscono il dinamismo comunicativo e l'espressività del messaggio. La loro introduzione nel processo d'insegnamento dell'italiano potrebbe arricchire l'interlingua degli allieve e aumentare la loro competenza semantica.

Jelena Mihaljević:

ULOGA UČENIKOVE PERCEPCIJE NASTAVNIKA U DOŽIVLJAJU NASTAVE ENGLESKOG KAO STRANOG JEZIKA

Opće je prihvaćeno da nastavnik i nastavni sati predstavljaju izuzetno važne faktore nastavnog procesa. U članku se ispituje povezanost učenikove impresije o nastavniku i doživljaja same nastave od strane učenika. Rezultati pokazuju samo djelomičnu povezanost tih dvaju faktora. Korelacije različitih aspekata tih faktora s trudom koji učenik ulaže u učenje engleskog jezika ukazuju na veću povezanost truda s doživljajem satova nego s impresijom o nastavniku.

THE ROLE OF THE LEARNER'S PERCEPTION OF THE TEACHER IN HIS EXPERIENCE OF THE EFL CLASSES

It is an accepted fact that the teacher and classes represent two exceptionally important factors of the teaching process. The article investigates the connection between the learner's perception of the teacher and his experience of EFL classes. The results indicate only a partial connection. The correlations of the different aspects of the two factors with the effort the learner puts in point to a more relevant connection between the effort and the learner's experience of EFL classes than with his perception of the EFL teacher.

Yvonne Vrhovac:

MOŽE LI SE U DIDAKTIČKOJ SREDINI NAUČITI KOMUNICIRATI?

U članku se opisuje razredna situacija, njezine sastavnice i osnovne značajke didaktičkoga dijaloga na satu stranoga jezika. Navodi se nekoliko primjera »dramskih« tehnik s pomoću kojih se učenike može privikavati na komuniciranje u prirodnoj sredini.

PEUT-ON APPRENDRE À COMMUNIQUER EN SITUATION SCOLAIRE?

Dans l'article on souligne les caractéristiques principales des composantes de la situation didactique et de la communication qui s'y déroule. En exemplifiant les techniques d'animation (dramatisation, simulation, jeu de rôle) on estime avoir trouvé une possibilité pour les apprenants comment apprendre à communiquer d'une façon plus naturelle en situation extra-scolaire.

Milena Kovačević:

NEKI ASPEKTI NASTAVE KNJIŽEVNOSTI NA STUDIJU ANGLISTIKE

Nastava književnosti na studiju anglistike respektira prije svega književno-povijesnu dimenziju. Ipak, tokom cijelog studija daje se uvid u bitnu kritičko-teorijsku problematiku anglo-saksonske tradicije u znanosti o književnosti.

Jedna od značajki nastave na ovom studiju jest da pojedini kolegiji povezuju iskustvo književnosti određenog razdoblja s drugim tipovima znanja: filozofijom, religijom. Tako se studentu može dovesti u obzor stalnost interakcije jezik - književnost - kultura, a književnost vidjeti kao dio šire, kulturne povijesti naroda.

SOME ASPECTS OF LITERATURE TEACHING IN THE ENGLISH DEPARTMENT OF ZAGREB UNIVERSITY

The teaching of English literature in the English Department of Zagreb University centres on the diachronic, literary-historical approach. Nevertheless, the key theoretical issues of Anglo-Saxon literary criticism are dealt with throughout the study.

In teaching English literature some professors connect the literary system of a period with other systems of knowledge: history, philosophy or religion. In this way the continual interaction of language, literature and culture is brought to surface.

Godište XXI, 1992, broj 1

Mirko Gojmerac:

O NEKIM SEMANTIČKIM SPECIFIČNOSTIMA TVORBE IMENICA U NJEMAČKOM JEZIKU

U članku se analiziraju semantičke razlike koje se u njemačkom jeziku mogu postići u tvorbi imenica od glagolskih osnova izborom sufiksa *-ung* ili prevodenjem infinitiva u klasu imenica, tj. konverzijom. Analiza pokazuje da su produkti obaju načina tvorbe djelomično sinonimni, ali i da je supstantivirani infinitiv prikladniji za izražavanje vršenja radnje, dok izvedenica pomoću sufiksa *-ung* bolje može izraziti rezultat radnje.

EINIGE SEMANTISCHE UNTERSCHIEDE ZWISCHEN INFINITIV - UND DERIVATIVSUBSTANTIVIERUNGEN IM DEUTSCHEN

In dem Artikel werden semantische Unterschiede zwischen den Infinitiv- und Derivativ-substantivierungen im Deutschen analysiert. Die Analyse zeigt, daß der substantivierte Infinitiv funktionsärmer ist als die Ableitung auf *-ung*. Es wird weiter auf die Frage eingegangen, was das im einzelnen bedeutet. Der wichtigste Unterschied besteht darin, daß der substantivierte Infinitiv zur Bezeichnung des Prozesses bevorzugt wird, während die *ung*-Bildung der Bezeichnung des Resultats oder des in sich geschlossenen Prozesses vorbehalten bleibt.

Željka Matulina:

GRAMATIČKI PODACI U DVOJEZIČNOM RJEČNIKU

U ovom se članku raspravlja o načinu podastiranja gramatičkih podataka u Hurnovu dvojezičnom hrvatsko-njemačkom odnosno njemačko-hrvatskom rječniku. Upozorava se na brojne nedostatke toga rječnika i postavljaju se konkretna pitanja koja bi se mogla uzeti kao polazište za jednu novu koncepciju dvojezičnog rječnika.

GRAMMATISCHE ANGABEN IN EINEM ZWEISPRACHIGEN WÖRTERBUCH

In diesem Aufsatz wird über die Darbietung grammatischer Angaben in Hurms zweisprachigem kroatisch-detuschem bzw. deutsch-kroatischem Wörterbuch diskutiert. Es wird auf zahlreiche Mängel dieses Wörterbuchs hingewiesen und es werden konkrete Fragen gestellt, die zu einer besseren Konzeption dieses zweisprachigen Lexikons dienen könnten.

Jelena Mihaljević:

PROFIL USPJEŠNOG UČENIKA ENGLESKOG KAO STRANOG JEZIKA KOD NAS

Članak se bavi ispitivanjem povezanosti uspjeha u učenju engleskog kao stranog jezika i nekih elemenata nastavne situacije u širem smislu te riječi. Razmatraju se rezultati regresivne analize na varijablu ocjene iz engleskog jezika i pokušavaju objasniti korelacije među uključenim prediktorima. U zaključku se iznose moguće implikacije na konkretnu nastavnu praksu.

THE PROFILE OF A SUCCESSFUL LEARNER OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN CROATIA

The article investigates correlations between English language achievement and certain elements of the teaching context in the broader sense. Multiple regression results on English grades are analyzed

and an attempt is made at correlations explanation. In the Conclusion possible implications for the teaching practice are examined.

Olga Škarić:

KVALITETA BILJEŽAKA KAO POKAZATELJ RAZUMIJEVANJA PORUKE TEKSTA U UVJETIMA UBRZANOG ČITANJA

Bilješke uz čitanje jedan su od mogućih objektivnih pokazatelja razumijevanja teksta. Kvaliteta bilježaka može nam ukazati na pristup i metodu, ali i na propuste i manjkavosti u razumijevanju. Analiza, provedena na 200 studentskih bilježaka izlučila je neke zakonitosti u grijesnjenju. One bi, ako se instrumenti operacionaliziraju, mogle pomoći da se ciljanim radom rezultati znatno poboljšaju.

THE QUALITY OF NOTES AS AN INDICATOR OF THE TEXT COMPREHENSION

Notes taken while reading may be considered an objective indicator of text comprehension. The quality of the notes points to the approach and method used by students but also to the inadequacies and errors in judgement hindering their understanding. An analysis carried out on 200 sets of notes taken by engineering students has helped us to establish certain regularities in the way the students miss the goal when trying to grasp the essential message of a text.

Roger Bowers:

SJEĆANJA, METAFORE, MAKSIME I MITOVI: UČENJE JEZIKA I KULTURNΑ SVIJEST

Odnos između učenja jezika i kulturne svijesti ima sve veću važnost, posebno u širem europskom kontekstu. Ovaj članak bavi se nekim aspektima tog odnosa, a obuhvaća i vježbe koje mogu pomoći u definiranju komponenata kulturne svijesti i pojma kulturne grupe.

Wolfram Gawronski:

DAS NEUE WORT

»Ein Wort steht nie allein!«
Überlegungen zur Worterklärung

Im ersten Teil des Artikels werden die psychologischen Grundlagen erörtert, auf denen die Worterklärung aufbaut. Dabei werden verschiedene Assoziationsnetze mit ihren Ordnungsprinzipien skizziert, die bei den Erklärversuchen des Lehrers berücksichtigt werden sollten. Im zweiten Teil werden die didaktischen Konsequenzen für die praktische Unterrichtsarbeit gezogen und Vorschläge für die Erkläransätze und den methodischen Ablauf der Arbeitsschritte gemacht. Zum Schluß wird kurz auf den Einfluß der neueren Lesetheorien auf die selbständige Erschließung des Wortschatzes durch den Lerner bei der Textarbeit eingegangen.

Godište XXI, 1992, broj 2

August Kovačec:

STRUKTURA LIČNIH OBLIKA GLAGOLA U ŠPANJOLSKOM

U ovom se članku nastoje osvijetliti opća načela na kojima se temelje lični oblici španjolskog glagola. Označiteljski dio jednostavnih glagolskih oblika u španjolskom može se svesti pod formulu: Leksem

+ (Vrijeme-Način) + (Lice-Broj). Granice između ta tri sklopa redovito su jasne, dok se izraz za vrijeme i način na jednoj strani i izraz za lice i broj na drugoj redovito pojavljuju kao nerazlučni amalgam. Složeni oblici organizirani su u skladu s formulom Aux (=Pomoćni glagol) + (Vrijeme-Način) + (Lice-Broj) Leksem + Part (=Participski monem). U izražavanju gramatičkih značenja nepravilni se glagoli u načelu slažu s pravilnima, a od njih se razlikuju ponajprije po većem broju variјanata leksema kojima se u paradigm služe.

STRUCTURE DE FORMES PERSONNELLES DU VERBE EN ESPAGNOL

Le présent article se propose de mettre en évidence les principes généraux qui sont à la base de la structure des formes personnelles du verbe espagnol. Le signifiant des formes verbales simples en espagnol peut être réduit à la formule Lexème + (Temps-Mode) + (Personne-Nombre). Les limites entre les trois ensembles en question sont, en règle générale, nettes tandis que l'expression du temps et du mode, d'un côté, et l'expression de la personne et du nombre, de l'autre côté, apparaissent sous forme d'un amalgame. La structure des formes personnelles composées est conforme à la formule Aux (=Verbe auxiliaire) + (Temps-Mode) + (Personne-Nombre) Lexème + Part (=monème de participe). En ce qui concerne l'expression des significations grammaticales, les verbes irréguliers suivent, en principe, les verbes réguliers et ils n'en diffèrent en réalité que par un nombre plus élevé de variantes de lexèmes qu'ils utilisent.

Damir Horga, Gordana Mikulić:

INFERENCIJE I ČITANJE NA PRVOM I DRUGOM JEZIKU

U ovom se radu pošlo od postavke da je sposobnost izvlačenja inferencija presudan faktor za konačan ishod čitanja, što drugim riječima znači da se, mjereći tu sposobnost, mogu razlikovati dobri čitači od loših.

Dakle, moglo se pretpostaviti 1) da će uspješni čitači biti oni koji dobro izvlače inferencije, posebno one više razine i 2) da je to sposobnost koja se, jednom usvojena, može transferirati iz jednog jezika u drugi pa će, dosljedno tome, dobri čitači u jednom jeziku biti isto tako dobri i u drugom.

Testirana su 326 studenta Sveučilišta u Zagrebu na prvom i na drugom jeziku. Kao mjera razumljivosti teksta poslužile su inferencije različitih razina. Podaci su statistički obradeni koreacijskom regresijskom i faktorskom analizom.

Rezultati pokazuju da studenti slabo izvlače inferencije i na prvom i na drugom jeziku, dakle loši su čitači, što pokazuje i postotak prosječno točnih odgovora koji iznose 35-62%.

Postoji pozitivna korelacija među pojedinim sposobnostima na prvom i drugom jeziku, što ukazuje na mogućnost transfera.

INFERENCE MAKING AND READING IN THE FIRST AND SECOND LANGUAGE

The paper started from the postulation that inference making ability is mostly responsible for the ultimate outcome of reading. In other words, by measuring this ability it is possible to distinguish between good and poor readers.

Thus, one can hypothesize that 1) effective readers will be those who are good at drawing inferences, especially those of higher levels, and 2) (this is) the ability which once acquired can be transferred from one language to another.

Three hundred and twenty six students of Zagreb University were tested in Croatian and English. Inferences of different degrees of complexity were used as a measure of comprehension. The data were statistically analyzed by correlation, regression and factor analysis.

The results show that the students are poor at inference making in both Croatian and English. The mean value of the correct answers ranges between 35 and 62 per cent.

A positive correlation was found to exist among the levels of inference ability. In other words, lower level inferencing was easier and higher level inferencing more difficult in both languages.

Smiljana Narančić Kovač:

MOGUĆNOST UVODENJA ANALIZE ŽANRA U NASTAVU JEZIKA STRUKE NA FAKULTETIMA PRIRODNIH ZNANOSTI

Tematiziranje konvencionalnih znanstvenih žanrova u nastavi engleskog jezika struke na fakultetima prirodnih znanosti (EST nastava) pomaže ostvarenju jednoga od njezinih najvažnijih ciljeva, boljem snalaženju studenata u znanstvenoj literaturi, i već na taj način, njihovu lakšem pristupu u međunarodnu znanstvenu zajednicu. Budući da se u EST nastavi u nas uvriježila interpretacija testa i diskursa na tragu suvremenih uvida u metodiku nastave engleskog jezika kao jezika struke, to bi ovo proširenje gradiva uslijedilo kao logično i ne bi zahtijevalo bitne modifikacije nastavnih metoda, pa čak ni nastavnih materijala. Osim toga, rezultati istraživanja provedenog na uzorku od 232 studenta fizike i kemijske upućuju na to da oni posjeduju predznanja koja im, sistematizirana, dopunjena i osmišljena kroz EST nastavu, dijelom i zbog očekivanog pozitivnog transfera znanja i vještina, omogućuju da bez većih teškoća razlikuju i usvoje glavna svojstva različitih žanrova znanstvene literature, kao što je npr. izrazito konvencionalni i za znanstvenu komunikaciju tipični žanr znanstvenog članka.

THE POSSIBILITY OF INTRODUCING THE GENRE-BASED TEXT ANALYSIS IN THE EST COURSES

The author analyzes the drafts of a research article produced by 232 freshmen and sophomores of physics and chemistry with respect to formal and thematic features. She finds that most of them select relevant data, but that they encounter problems in organizing the information with respect to conventions typical of the genre. However, the task was accomplished much more successfully by a group that had been briefly instructed on the structural properties of the genre. Therefore, introducing the genre-based text analysis into the EST courses would improve the students' mastery of the characteristic genres of the scientific literature, thereby helping them achieve a more efficient and competent understanding of scientific texts. Besides, the introduction of the genre-based approach in Croatian schools of science and technology would present few problems, as the EST courses have already been established in accordance with the rhetorical analysis of text and discourse. Hence, this improvement does not require considerable alteration of the teaching methods or any substantial changes of the existing teaching materials.

Marianne Celce-Murcia:

PEDAGOGIJA GRAMATIKE U NASTAVI DRUGOG I TREĆEG JEZIKA

Da bi se dobio pregled suvremenih tema i izazova koji se tiču uloge gramatike u poduci jezika, članak prikazuje neke trendove u metodici za posljednjih 25 godina. Prijeporno je kada i u kojoj mjeri treba podučavati gramatiku. Autorica predlaže strategiju donošenja odluka za razrješenje te dvojbe, a koja se zasniva na varijablama učenika i same poduke. Potom, oslanjajući se na model komunikativne kompetencije Canalea i Swaine (1980) koji razumiju gramatičku kompetenciju kao jednu od komponenti komunikativne kompetencije, zastupa tezu da je poduka gramatike dio poduke jezika. U toj novoj ulozi gramatika ulazi u interakciju sa značenjem, društvenom funkcijom, ili diskutom - ili s kombinacijom njih triju - prije nego što bi stajala izdvojena kao autonomni sustav koji se ima učiti radi njega samoga. Nakon tematiziranja povratne sprege (*feedback*) i ispravljanja učenika s aspekta istraživanja i s aspekta pedagoških tehniki, zaključuje se pregledom opcija za uključivanje poduke gramatike u nastavni program utemeljen na komunikativnom pristupu i preformulacijom uloge gramatike u poduci jezika.

Davorka Franić:

OCJENJVANJE I MI

Ocjenvivanje kao vrednovanje znanja i rezultata, zbog svojih nedostataka, jest jedno od problematičnijih dijelova odgojno-obrazovnog rada. Problemi i neodumice vezane za ocjenjivanje samo su vidljive posljedice vrlo složene situacije u kojoj mnogi različiti činitelji igraju važnu ulogu. Škola, odgojno-obrazovni djelatnici i roditelji imaju veliki utjecaj na učenika i na njegov stav prema znanju, kao stvarnom cilju, te prema ocjenama, kao formalnom cilju učenja. Trebalo bi povećati unutrašnju motivaciju učenika, a to je moguće samo ako svi relevantni činitelji promijene svoj odnos prema znanju.

L'ÉVALUATION ET NOUS-MÊME

L'évaluation, c'est-à-dire la valorisation des savoirs et des résultats, représente une des parties les plus problématiques de l'éducation et de l'instruction. Les problèmes et les doutes liés à l'évaluation sont seulement les conséquences visibles d'une situation sociale très compliquée où un grand nombre de facteurs différents jouent un rôle important. L'école, les enseignants et les parents exercent une grande influence sur l'élève et sur son attitude envers le savoir qui est le vrai but et les notes qui sont le but formel de ses études.

Il faudrait accroître la motivation intérieure de l'élève mais ceci n'est possible que si tous les facteurs significatifs changent leur attitude envers le savoir.

Godište XXI, 1992, broj 3-4

Dubravko Škiljan:

GAZIKELJ ILI O PREVOĐENJU VLASTITIH IMENA

Prevodenje vlastitih imena predstavlja ozbiljniji problem nego što se to obično smatra. Ako se ono promatra kroz prizmu teorije jezika u kontaktu i ako upotrijebimo pojmove *transfonemizacije*, *transmorphemizacije* i *transsemantizacije*, mogu se razlikovati četiri osnovna stupnja (s brojnim podstupnjevima) *adaptacije* replika jezika-primaoca *modelima* jezika-davaoca. To su: *nutri stupanj* (s potpunom importacijom elemenata jezika-davaoca; npr. kad u našem jeziku izgovorimo *Jenny* s engleskim glasovima); *priyi stupanj* (kod kojeg se javlja samo transfonemizacija; npr. *William* realizirano s hrvatskim fonemima); *drugi stupanj* (u kojem transmorphemizaciju prati transfonemizacija; npr. *Demosten* umjesto grčkoga *Demosthénès*); napokon, *treći stupanj* (koji je obilježen još i transsemantizacijom; npr. *Gazikelj* umjesto *Krambobátes*, kako se zove jedan žabljí junak u homerskom *Boju žaba i miševa*). Nakon detaljne analize može se zaključiti da je prevodenje vlastitih imena složen postupak, da se vlastita imena mogu klasificirati na osnovi svoje sposobnosti da se podvrgnu određenom stupnju adaptacije i - u krajnjoj konsekvensiji - da se radi o fenomenu koji je, makar virtualno, zanimljiv i za semantička istraživanja.

GRIMPECHOUX OU DE LA TRADUCTION DES NOMS PROPRES

La traduction des noms propres est un problème plus sérieux qu'on ne le pense d'habitude. En l'envisageant dans une perspective de la théorie des langues en contact et en utilisant ses notions de *transphonémisation*, *transmorphémisation* et *transsémantémisation*, on peut distinguer quatre degrés principaux (avec beaucoup de sous-degrés) de l'*adaptation* des *modèles* de la langue de départ aux *répliques* de la langue d'arrivée. Ce sont: *le degré zéro* (avec une importation pure des éléments de la langue de départ, p. ex.: *Jenny* prononcé à la manière anglaise dans un contexte français); *le premier degré* (avec transphonémisation seule, p. ex.: *William* réalisé avec des phonèmes français); *le second*

degré (transmorphémisation accompagnée de transphonémisation, p.ex.: *Demosthène* pour *Demosthénès* grec); et le troisième degré (avec transsémantémisation surajoutée, p. ex.: *Grimpechoux* pour *Krambobátes*, le nom d'une grenouille de la *Batrachomyomachie* homérique). Le texte, après une analyse détaillée, vise à conclure que la traduction des noms propres n'est pas un procès simple, qu'il y a lieu de répartir ces noms d'après leur possibilité d'être soumis au certain degré de l'adaptation, et que les résultats de cette analyse peuvent susciter l'intérêt d'une recherche sémantique.

Mirko Gojmerac:

IREVERZIBILNOST PRIJEVODA — ZNAK STRUKTURNIH RAZLIKA MEĐU JEZICIMA

Za odnos izvornog teksta i prijevoda karakteristično je da, s jedne strane, postoji (u načelu) više različitih prijevoda koji se mogu smatrati komunikativnim ekvivalentima izvornome tekstu, a s druge strane prevodenje je jednosmjeran akt. Ta unidirekionalnost jedno je od primarnih obilježja procesa prevodenja. Prema eksperimentima, kad nekoliko prevoditelja pokuša neki prijevod ponovno prevesti na izvorni jezik, uvek dobijemo toliko različitih tekstova koliko ima prevoditelja, a najčešće se ni jedan od tih tekstova ne poklapa s polaznim izvornim tekstrom. Odstupanja od izvornog teksta izvrstan su pokazatelj strukturnih razlika između dva jezika. U ovome članku analiziraju se te razlike na primjeru negacije u hrvatskom i njemačkom jeziku.

IRREVERSIBILITÄT DER ÜBERSETZUNG — ANZEICHEN FÜR STRUKTURUNTERSCHIEDE ZWISCHEN DER AUSGANGS - UND ZIELSPRACHE

Übersetzungen eines und desselben Textes durch verschiedene Übersetzer weichen erheblich voneinander ab, so daß bei den Rückübersetzungen in die Ausgangssprache manchmal Texte entstehen, die mit dem Ausgangstext kaum vergleichbar sind. Das Ergebnis ist die Irreversibilität bzw. Undirektonalität der Übersetzung. Diese Abweichungen, die in dem vorliegenden Artikel am Problem der kommunikativen Leistung der Negationszeichen im Deutschen und Kroatischen erörtert werden, müssen als Anzeichen für Strukturunterschiede zwischen den beiden Sprachen gedeutet werden.

Dora Maček:

CRTICA O PREVOĐENJU STARIJIH TEKSTOVA

Na studentskim prijevodima jednog engleskog pisma iz 17. st. promatraju se poteškoće koje takvi tekstovi sadrže za neiskusne prevodioce. Predlažu se neka objašnjenja o upotrebi strategija za tumačenje »teških« tekstova.

A NOTE ON TRANSLATING OLDER TEXTS

Using students' translations of a 17th century letter, the difficulties presented by such texts to the inexperienced translator are discussed. Some strategies are suggested for use in interpreting »difficult« texts.

Saša Sirovec:

ANTICIPIRANJE U RAZUMIJEVANJU DISKURSA I PROCES PREVOĐENJA

Uspješno prevodenje nije moguće bez razumijevanja diskursa. Potonje je, u svim oblicima jezične komunikacije, olakšano anticipiranjem. Anticipiranje se može pratiti na tri razine: razina jezika, razina spoznajnoga konteksta i općespoznajna razina. Nedostatno anticipiranje na bilo kojoj od tih razina

nužno se kompenzira. Usmeni tumač prati i izriče izvorni diskurs, te se njegovo razumijevanje neprestano provjerava. Zbog toga je usmeno tumačenje vrlo pogodno za ispitivanje jezičnih mehanizama.

L'ANTICIPATION DANS LE PROCESSUS DE LA COMPREHÉNSION DU DISCOURS ET L'INTERPRÉTATION

La compréhension du discours est la condition *sine qua non* de toute interprétation réussie. Or un phénomène présent dans toute communication langagière, l'anticipation, facilite la compréhension du discours. L'anticipation se manifeste sur trois niveaux: le niveau verbal, le niveau du contexte cognitif et le niveau du bagage cognitif. Une déficience d'anticipation à chacun de ces niveaux nécessite des compensations. La compréhension de l'interprète étant constamment vérifiée par sa réexpression du message initial, l'interprétation est un domaine privilégié pour l'étude des mécanismes langagiers.

Željko Klaić:

SEDAM PREVODITELJSKIH POSTUPAKA PREMA J. P. VINAYU

Članak prezentira i oprimjeruje prevodilačke postupke kako ih je u svojem radu »La traduction humaine«, u knjizi *Le Langage* kolekcije *Encyclopédie de la Pléiade*, svojedobno klasificirao i opisao kanadski lingvist J.P. Vinay.

SEPT PROCÉDÉS DE TRADUCTION D'APRÈS J.-P. VINAY

L'article présente et exemplifie les procédés de traduction, tels que ceux-ci ont, dans le temps, été classés et décrits par le linguiste canadien J.-P. Vinay dans son texte *La traduction humaine*, paru dans le volume *Le Langage* de la collection Encyclopédie de la Pléiade.

Sanja Čurković-Kalebić:

USMENO PREVODENJE U NASTAVI ENGLESKOGA KAO STRANOG JEZIKA

U ovom članku govori se o usmenom prijevodu u nastavi engleskoga kao stranog jezika. Analiza se provodi na temelju transkripta snimaka dijelova verbalne interakcije na satima engleskog jezika. Cilj je analize utvrditi funkcije usmenog prevodenja u promatranom korpusu te odrediti utjecaj takvog prevodenja na odvijanje nastavnog procesa i ostvarivanje ciljeva učenja stranog jezika. Zaključuje se da se učenici služe usmenim prijevodom (s engleskoga na hrvatski) da bi potvrdili razumijevanje ili poznavanje odredene riječi ili izreke te onda kada na zahtjev nastavnika prevode s materinskog jezika na engleski jezik kako bi primijenili novo gramatičko pravilo, uklonili nesporazum ili proširili i poboljšali svoj iskaz. Nastavnici pak rabe prijevod da bi pojasnili značenje ili pomogli učeniku da dovrši svoj iskaz.

ORAL TRANSLATION IN T.E.F.L.

This article deals with oral translation in T.E.F.L. The recordings of verbal interaction in the E.F.L. classroom are analysed. The aim of the analysis is to determine the functions of oral translations and their influence upon the teaching process and the achievement of the aims of F.L.L. It is concluded that pupils use oral translation (from English into Croatian) in order to confirm understanding or familiarity with a particular word or expression and when asked by the teacher they translate (from Croatian into English) in order to practice the application of a grammatical rule, to remove misunderstandings or to enlarge or improve their verbal utterance. The teachers translate for the purpose of clarifying the meaning or helping the pupils to complete their utterances.

Ljiljana Troskot:

TEORIJA PREVOĐENJA I NASTAVA STRANIH JEZIKA

U članku se analiziraju neki aspekti teorije prevodenja, s osvrtom na metodiku nastave stranih jezika. Analiza pokazuje da je teorija prevodenja mlada lingvistička disciplina koja pokušava objasniti temeljne zahtjeve prevodenja, čiji bi krajnji rezultat trebao biti dobar i adekvatan prijevod koji obuhvaća i izvanjezične kulturološke parametre.

ÜBERSETZUNGSTHEORIE UND FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Im Text werden einige Probleme analysiert, die an die Übersetzungstheorie mit besonderer Rücksicht auf die Methodik des Fremdsprachenunterrichts gebunden sind. Die Übersetzungstheorie ist eine relativ junge linguistische Disziplin und eine diesbezügliche Theorie ist immer noch in Aufstellung begriffen. Diese Theorie wird nicht nur den Dolmetschern sondern auch Fremdsprachenlehrern von Nutzen sein. Die Grundzüge der ganzen Theorie bestehen in der Berücksichtigung der Kulturparameter im Prozeß des Spracherwerbs. Die Übersetzungstheorie ist das Resultat einer interdisziplinären Arbeit zwischen Syntax, Semantik, Pragmatik und Textlinguistik.

Irena Zubčević:

ISTINSKO POZNAVANJE KULTURE NARODA NA ČIJU SE JEZIK I S ČIJEG SE JEZIKA PREVODI JEDAN OD NAJVAŽNIJIH ĆIMBENIKA DOBROG PRIJEVODA

U članku se razmatra aspekt prevodenja na strani jezik, ali i sa stranog jezika, posebice naglašavajući važnost poznавanja kulture na čiji se jezik prevodi. To je ilustrirano primjerima pisanja o Hrvatskoj u vrijeme agresije na nju. Pokušava se pokazati kako neadekvatno prevodenje i rabljenje određenih izraza mogu izazvati sasvim suprotan efekt u čitatelja, jer u njihovoј kulturi ti izrazi imaju drukčije konotacije. Jednako se tako odabirom izraza žele sugerirati odredena stajališta, pa je uloga prevoditelja to važnija, jer nije dovoljno samo lingvistički korektno prenijeti neku poruku, već je važno poznavati »kulturološki teret« koji u sebi nosi svaka riječ ili sintagma.

A GENUINE UNDERSTANDING OF THE CULTURE OF THE READER IS ESSENTIAL TO A GOOD TRANSLATION

The article deals with the aspect of translation into a foreign and from a foreign language, especially emphasizing the importance of the knowledge of the culture and civilization of the languages into which we are translating. This is illustrated by examples taken from the newspaper and news agencies' articles reporting from Croatia during the aggression. The article attempts to illustrate how inadequate translation and the use of some terms can cause an effect contrary to what was intended because in the culture of the reader, these terms have different connotations. Simultaneously, by choosing specific terms a point of view is being suggested, and in this way the role of a translator is very important, because it is not enough to translate something only linguistically well, but it is important to know »the cultural burden« of each word or phrase.

Godište XXII, 1993, broj 1

Boris Pritchard:

O IZBORU I STRUKTURI NATUKNICA U ENGLESKO-HRVATSKOM POMORSKOM RJEČNIKU

Izbor natuknica i ustrojstvo članka natuknice predstavljaju neke od glavnih problema u dvojezičnoj leksikografiji. Na ta pitanja, kao i na njihova rješenja, ukazuje se u primjerima izabranim iz posebno

sastavljenog korpusa za englesko-hrvatski pomorski rječnik. Naglašava se potreba za učvršćivanjem višečlanih leksema u rječnike ove vrste. U članku se također ističu teškoće pri određivanju kriterija i načina za izbor, uređivanje i prezentiranje prijevodnih ekvivalenta. Predlaže se slobodnije korištenje objašnjanja i komentara, naročito u slučajevima kulturno označenih leksičkih jedinica. Jedan od korisnih postupaka u stručnim dvojezičnim rječnicima je i leksikalizacija konceptualnih polja.

ON THE SELECTION AND STRUCTURE OF THE ENTRIES FOR THE ENGLISH-CROATIAN MARITIME DICTIONARY

The selection of dictionary entries and the arrangement of the entry article present some of the principal issues in bilingual lexicography. Some of these, including solutions for the same, are exemplified by retrieving evidence from a specially designed corpus for the English-Croatian Maritime Dictionary. The inclusion of multiword lexemes in a dictionary of this kind is strongly advocated. The article also highlights the difficulties in defining the criteria and methods for selecting, arranging and presenting translational equivalents. A wide use of explanations and comments is suggested, especially in cases of the culturally marked lexical units. Lexicalisation of conceptual fields is also indicated as a useful tool in a technical bilingual dictionary.

Željka Fink:

SINONIMNI NIZOVI FRAZEOLOGIZAMA KOJIMA SE OPISUJE ČOVJEKOVA VANJŠTINA (na materijalu hrvatskog i ruskog jezika)

U ovom se članku obraduju sinonimni nizovi frazeologizama kojima se opisuje čovjekova vanjština. U prvom se dijelu analizira struktura frazeoloških jedinica, tj. opseg i sastav, a u drugom se provodi semantička analiza nizova.

СИНОНИМИЧЕСКИЕ РЯДЫ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ, КОТОРЫМИ ОПИСЫВАЕТСЯ ВНЕШНОСТЬ ЧЕЛОВЕКА

(НА МАТЕРИАЛЕ ХОРВАТСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ)

Материал содержит 91 фразеологизм хорватского и русского языков, которыми описывается внешность человека. В первой части статьи определяется их структура, а во второй анализируется значение 11 синонимических рядов.

Ljubica Črnivec:

ALTERNATIVNE METODE U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Članak se bavi alternativnim metodama u nastavi stranih jezika koje se prije svega koriste u školskim programima tečajeva stranih jezika za odrasle. U članku su izabrane četiri metode od kojih su tri dobro poznate i obradene u literaturi: skupinsko učenje jezika, tiha metoda i sugestopedija, dok je četvrta izabrana metoda lingvističke psihodramaturgije (PDL), manje poznata. Model po kojem su metode klasificirane i predstavljene uzet je iz knjige J.C.Richardsa i T.S.Rodgersa (1986): *Approaches and Methods in Language Teaching*.

Godište XXII, 1993, broj 2

Ivan Bauer, Jasenka Zajec:

JEZIČNE KARAKTERISTIKE NASLOVA ČLANAKA ZNANSTVENE PERIODIKE HRVATSKA DOPUNA I NJENI ENGLESKI EKVIVALENTI

Ovaj rad opisuje sintaktičku strukturu naslova članaka u znanstvenoj periodici što izlazi u Republici Hrvatskoj. Posebna se pozornost pridaje dopuni, njezinim engleskim ekvivalentima i njihovu značenju u procesu sistematiziranja i pretraživanja znanstvene grade. Analiza je provedena na uzorku od 374 naslova članaka iz časopisa koji su tiskani u 1990. godini. U hrvatskim naslovima prevladava prisupstantivna besprijeđložna dopuna, a u engleskim prijeđložna fraza. Na osnovi analiziranih naslova može se zaključiti da besprijeđložna genitivna dopuna u hrvatskom te njezin engleski ekvivalent prijeđložna fraza s *of*, predstavljaju onaj dio naslova koji je najčešće nosilac informacijskog fokusa i sadrži relevantne ključne riječi.

LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF PAPER TITLES IN SCHOLARLY JOURNALS CROATIAN COMPLEMENTATION AND ITS ENGLISH EQUIVALENTS

The syntactic structure of paper titles published in Croatian scholarly journals was described. Attention was focused on complementation, its equivalents in English and their importance in the processing and retrieval of data. The analysis was performed on 374 paper titles which were published during 1990. The Croatian titles predominantly had nominal complements without a preposition, and the English titles had prepositional phrases. The analysis leads to the conclusion that the Croatian nominal complements in genitive and their English equivalents, the *of* prepositional phrases, account for that part of the title which most often has the information focus and contains the relevant keywords.

Alka Krvavac:

TESTIRANJE RAZUMIJEVANJA APSTRAKTA KAO TEKSTA U ZNANOSTI

U ovom se radu razmatra razumijevanje teksta apstrakta iz područja sociologije, na engleskom jeziku, kao teksta koji se koristi u znanosti. Na temelju teorijskih postavki koncipirano je testiranje razumijevanja apstrakta. Testiranje se provodilo na studentima druge godine sociologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu koji uče engleski jezik kao jezik u funkciji znanosti/strukture. Cilj testiranja bio je dvojak: 1. određivanje uloge kohezivnih tekstovnih veza za razumijevanje apstrakta, 2. određivanje uloge sadržaja naslova apstrakta u odnosu na sam sadržaj teksta. Rezultati su obradjeni deskriptivnim statističkim analizama i pokazuju svrhovitost takvog načina testiranja.

COMPREHENSION TESTING OF THE PRESENTATION OF AN ABSTRACT USED AS A TEXT IN SCIENCE

This paper considers the comprehension of abstracts as texts in science written in English from the field of sociology. On the basis of theoretical background comprehension testing of abstract was devised. Testing was conducted on 30 sociology students (2nd year) at the Faculty of Philosophy in Zagreb who were attending EAP course. The aim of testing was twofold: 1) to examine the influence of cohesive ties on the abstract comprehension 2) and to examine the influence of the content of the title of the abstract on the content of the abstract itself. Results were processed using descriptive methods and have shown satisfactory results of such methods of testing.

Milica Gačić:

O GLAGOLSKIM OBLICIMA U ENGLESKOM JEZIKU

U radu su dijagramima i tablicama prikazani glagolski oblici u engleskom jeziku. Polazeći od dualnosti funkcija glagola (podjela na glavne i pomoćne) i analizirajući njihove osnovne oblike, autorica uviđa didaktičke probleme koji proizlaze iz korištenja tradicionalnih pojmoveva *tense* i *time* u engleskom jeziku.

Umjesto tradicionalne vremenske podjele na prošlost, sadašnjost i budućnost, koristeći se izrazima prošlost, sadašnjost i modalnost (koja pokriva sva tri pojma tradicionalne podjele, pri čemu se budućnost smatra samo jednim od tih modalnih oblika), te uključivanjem infinitiva kao posebnog oblika, predlaže se obrazac prezentiranja glagolskih oblika.

Umjesto izraza *tense* predlaže se korištenje izraza *stajalište govornika* (ili pisca) u odnosu prema radnji koja može biti 'simple', 'progressive', 'perfective', 'perfect progressive', 'passive', 'progressive passive', 'perfect passive' i 'perfect progressive passive'.

Takve podjele omogućuju izradu dijagrama i tablica glagolskih oblika u engleskom jeziku. Tablice u koje su uvrštena pravila tvorbe za svaku grupu i naznačena osnovna značenja svake grupe pokazale su se studentima korisnim za razumijevanje glagolskih oblika u engleskom jeziku.

ON VERB FORMS IN ENGLISH

The author presents verb forms in English through figures and tables. Following the functional duality of verbs (lexical or main and auxiliary) and analyzing their basic forms she perceives problems in traditional notions of tense and time. Instead of traditional time division into past, present and future using terms past, present, modal (which covers all three notions of traditional division, and future is only one of the modal forms) and infinitive, a pattern of presenting of verb forms in English is suggested.

Instead of the expression 'tense' the author suggests using the expression *point of view* of the speaker or writer (which can be 'simple', 'progressive', 'perfective', 'perfect progressive', 'passive', 'progressive passive', 'perfect passive' and 'perfect progressive passive').

These divisions enable devising of a table of verb forms in English in which rules of formation for each form are given and basic meaning of each group is suggested, which shows to students the internal logic of verb forms.

Darja Damić Kruk:

PRÉSENTATION DE L'ASPECT VERBAL DANS LES GRAMMAIRES DU FRANÇAIS

Ovaj članak je prikaz tumačenja glagolskog vida u gramatikama francuskog jezika i pokušaj sinteze različitih i često proturječnih stavova o glagolskom vidu u francuskom jeziku.

Cet article se propose de présenter l'aspect verbal, tel qu'il est traité dans les grammaires du français. C'est aussi un essai de synthèse des différents points de vue, souvent contradictoires.

Nataša Desnica-Žerjavić:

NAČELA FONETSKE KOREKCije ILI: RAZLIKA IZMEĐU »ISTIH« GLASOVA HRVATSKOG I FRANCUSKOG JEZIKA

Fonetska korekcija, zapostavljena grana i fonetike i metodike svodi se u posljednjim desetljećima na ispravljanje najuočljivijih interferencija glasova koje grubo remete komunikaciju. Zanemarivanje nerazlikovnih obilježja glasova znači odustajanje od usvajanja cjelovitoga fonetskog sustava stranog

jezika i dovodi, u najboljem slučaju, do stvaranja hibridnoga fonetskog sustava, pogodnoga samo za prenošenje referencijalne razine iskaza, popraćeno nizom nehotičnih i nesvjesnih informacija o govorniku. No nerazlikovna obilježja glasova, prenesena iz jednog jezika u drugi, bitno utječu i na usvajanje razlikovnih obilježja glasova tog sustava, tako da njihovo zanemarivanje nije ekonomičniji i brži put u novi fonetski sustav nego, baš naprotiv, onemogućavanje njegova usvajanja.

PRINCIPES DE PHONETIQUE CORRECTIVE

La phonétique corrective, discipline délaissée par la phonétique que par la didactique des langues, est réduite au cours des dernières décennies à la correction des interférences les plus saillantes, celles qui perturbent grossièrement la communication. En négligeant les traits non-distinctifs des sons de la langue enseignée, on renonce à faire acquérir la totalité de son système phonétique, en n'assurant, dans le meilleur des cas, que l'acquisition d'un système phonétique hibride, propre à transmettre le niveau référentiel de l'énoncé, mais charriant une multitude d'informations sur le locuteur, informations qu'il émet involontairement et sans s'en rendre compte. Or, les traits non-distinctifs des sons de la langue maternelle, transmis à la langue étrangère, influencent de manière négative l'acquisition des traits distinctifs du nouveau système phonétique; négliger les traits non-distinctifs ne signifie pas accélérer, mais, bien au contraire, empêcher l'acquisition satisfaisante du nouveau système phonétique.

Sanja Čurković-Kalebić:

KONVERZACIJSKA RAZMJENA PITANJE - ODGOVOR UNUTAR RAZGOVORNOGA DISKURSA U UDŽBENICIMA ZA UČENJE ENGLESKOG JEZIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

Analizira se konverzacijska razmjena pitanje - odgovor unutar razgovornoga diskursa u udžbenicima za učenje engleskog jezika u osnovnoj školi. Ispituje se komunikativna vrijednost te razmjene s obzirom na vrstu i strukturu pitanja, strukturu odgovora i njihova međusobna interakcija. Zaključuje se da, s obzirom na ustanovljene značajke, analizirani razgovorni diskurs zapisan u didaktičke svrhe može znatno pridonijeti razvoju učenikovih komunikacijskih strategija.

QUESTION - ANSWER CONVERSATIONAL EXCHANGE WITHIN THE SPOKEN DISCOURSE IN T.E.F.L. TEXTBOOKS IN ELEMENTARY SCHOOL

Question - answer conversational exchange within discourse in teaching materials is analysed. The communicative value of this exchange is being investigated with reference to the type and structure of questions, answer structure and their interaction. It is concluded that, due to the determined features, the conversational discourse written for didactic purposes can provide a significant contribution to the development of the pupil's communicative strategies.

Susan Kellerman:

»VIDIM ŠTO HOĆETE REĆI«: VAŽNOST KINESTEZIJE U SLUŠANJU TE NJEZINE IMPLIKACIJE U UČENJU STRANOГA I DRUGOG JEZIKA

Kinestezija (tj. pokreti tijela) znatno utječe na komunikaciju, u kodiranju i u dekodiranju. Ovaj prikaz upućuje na važnost utjecaja kinestetske obavijesti na slušanje na materinskom jeziku, te posljedice ako ona izostane. Razmatraju se implikacije razvoja vještine slušanja na drugom ili stranoјem jeziku, posebice pri sve većoj uporabi snimljenog materijala za vježbanje i testiranje slušanja s razumijevanjem. Videosnimke gradiva za vježbanje slušanja sadrže mnoge vizualne obavijesti uključujući i kinestetsku. Članak ukratko razmatra i uporabu, te tumačenje kinestetskih signala u različitim kulturama.

Godište XXII, 1993, broj 3-4

Mirjana Vilke:

DJECA I STRANI JEZICI

U članku je riječ o djeci koja u sklopu projekta eksperimentalnog uvodenja stranih jezika u 1. razredu osnovnih škola već treću godinu uče strane jezike, o njihovim učiteljicama i o načinu rada u razredu. U prvom se dijelu članka iznose osnovni podaci o projektu, u drugom je dijelu riječ o pitanjima na koja je, čini se, projekt dao odgovore, a u trećem se upozorava na pitanja koja još očekuju ispravne odgovore.

CHILDREN AND FOREIGN LANGUAGES (EARLY PRIMARY SCHOOL TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES IN CROATIA)

This is a story of a joint venture by a team of people - practicing teachers interested in research and researchers experienced in school practice, to improve the existing standards of foreign language competence in generations to follow.

The project is sponsored by the Ministry of Education of Croatia and the educational authorities of the city of Zagreb. Its research is supported by the Ministry of Science and conducted by a group of FLT experts from the Faculty of Philosophy, University of Zagreb. The Project is included into the network of similar projects in 20 European countries and Canada in a medium term programme entitled «Language Learning for European Citizenship», under the umbrella of the European Council in Strasbourg.

Marta Ljubešić:

POGLED U UČENJE

Rad sadrži sažet prikaz različitih vrsta i načina učenja: uvjetovanja, mehaničkog učenja, učenja putem pokušaja i pogrešaka, učenja oponašanjem, izravnog i medijacijskog učenja te učenja s razumijevanjem i uvidanjem. Budući da školsko učenje i velik dio čovjekova usvajanja znanja teče u verbalnom kodu, a ovladavanje verbalnim kodom omogućeno je razvojem simboličke sposobnosti u djeteta, posebno je prikazan nastanak simboličke sposobnosti i promjene u mentalnim reprezentacijama koje nastaju kao rezultat interakcije učenja i sazrijevanja. U radu je također prikazan odnos motivacije i učenja.

A LOOK INTO THE PROCESS OF LEARNING

The article presents different kinds and ways of learning: conditioning, mechanical learning, learning through imitation, direct and mediating learning, and learning through understanding and insight. Since learning in an educational setting, as well as a great deal of human learning in general, depends upon the verbal code being closely related to the development of the child's symbolic abilities, this article throws light upon the evolvement of symbolic abilities in children and upon the changes in mental representations. The changes are a result of learning and maturational process. The article also discusses the relationship between motivation and learning.

Yvonne Vrhovac:

KAKO DJECA PRIČAJU PRIČU

U članku se opisuje kako djeca II. razreda osnovne škole koji uče francuski po eksperimentalnom programu pomoću predloženih slika pričaju priču koju dotad nisu čuli. Ispitivanjem je obuhvaćeno

81 dijete. Na audiokasetu snimljena su usmena izlaganja i zatim analizirana. Rezultati ispitivanja pokazuju način na koji se djeca koriste diskurzivnom strategijom.

COMMENT LES ENFANTS RACONTENT UNE HISTOIRE

Dans l'article on décrit la façon dont les enfants de huit ans racontent une histoire qu'ils n'ont jamais entendue auparavant. Ils le font en langue étrangère, notamment en français. On analyse les stratégies discursives de l'enfant ainsi que de l'examinateur. On conclut que le discours peut être analysé uniquement comme un produit commun de deux locuteurs.

Jelena Mihaljević Djigunović:

AFEKTIVNI PROFIL POČETNIKA U UČENJU STRANOG JEZIKA: RAZLIKE U DOBI

U članku se opisuje ispitivanje stavova sedmogodišnjih i desetogodišnjih početnika engleskog, francuskog, njemačkog i talijanskog jezika prema stranom jeziku, nastavi, izvornim govornicima i vrijednosti poznavanja stranog jezika. Rezultati se opisuju i komentiraju. U zaključku se ističe važnost pozitivnih inicijalnih stavova u početnika obje dobne skupine.

THE AFFECTIVE PROFILE OF A FLL BEGINNER: DIFFERENCES IN AGE

The article describes an investigation of attitudes of 7-year and 10-year old beginner learners of English, French, German and Italian towards the foreign language, FLT, the native speakers and the value of knowing the foreign language in question. The results are described and discussed. In conclusion, the importance of the positive initial attitudes in both age groups of beginners is stressed.

Milena Kovačević:

USVAJANJE JEZIKA NA MORFO-SINTAKTIČKOJ RAZINI U DJECE RANE DOBI

U članku se razmatraju neki aspekti usvajanja prvog, drugog i stranog jezika na morfo-sintaktičkoj razini u djece rane dobi, i to sa stajališta imanentnih lingvističkih teorijskih okvira i konkretnih istraživanja. Razmatraju se i neki istraživački dokazi o morfo-sintaktičkom usvajanju stranog jezika dobiveni u sklopu najnovijega zagrebačkog projekta uvođenja stranog jezika u prvi razred osnovne škole.

EARLY LANGUAGE ACQUISITION ON MORPHO-SYNTACTIC LEVEL IN CHILDREN

The article discusses some aspects of first, second and foreign language acquisition in young children from the point of view of underlying linguistic theories and relevant research evidence. Some evidence of the morpho-syntactic acquisition obtained in the latest 1991 Zagreb research project has also been presented and discussed.

Nives Sironić-Bonefačić:

RAZVOJ VJEŠTINE ČITANJA I PISANJA U NASTAVI TALIJANSKOGA KAO STRANOG JEZIKA

Psiholingvistički i analitički pristup problemima razvoja vještine čitanja i pisanja u nastavi talijanskoga kao stranog jezika u ranoj školskoj dobi upućuje na mogućnosti daljnog istraživanja predlažući istodobno i praktična rješenja za nastavnu praksu.

SVILUPPO DELLE ABILITÀ DI LETTURA E DI SCRITTURA NELL'INSEGNAMENTO DELL'ITALIANO COME LINGUA STRANIERA

Il presente saggio riassume i risultati della ricerca sui problemi dell'apprendimento del leggere e dello scrivere nell'insegnamento dell'italiano come lingua straniera nelle prime classi delle scuole elementari croate a Zagabria. È destinato a tutti gli insegnanti d'italiano con l'intento di presentare le difficoltà psicolinguistiche e glottodidattiche nell'acquisizione della lettura e della scrittura. Le caratteristiche del sistema fonico e grafico dell'italiano vengono messe a confronto con il sistema del croato. Le indicazioni pratiche sulla frequenza degli errori e sulle possibilità di gradazione delle difficoltà saranno utili per gli insegnanti in quanto elaborate per assicurare una maggiore consapevolezza analitica del problema.

Lidvina Štokić:

PIJESMICE, BROJALICE I IGRE U FUNKCIJI OBRADE I VJEŽBE GRAMATIČKIH STRUKTURA I SPELLINGA

Djeca vole pjevati i igrati se. Stoga su pjesmice, brojalice i igre vrlo pogodni za nenametljivu obradu i vježbu gramatičkih struktura i *spellinga*.

SONGS, RHYMES AND GAMES IN TEACHING AND PRACTISING GRAMMAR STRUC- TURES AND SPELLING

Children like singing and playing games. Therefore songs, rhymes and games are suitable for teaching and practising grammar structures and spelling in an unobtrusive manner.

Inja Skender:

PROBLEMI PISANJA U UČENJU FRANCUSKOG JEZIKA U RANOJ DOBI

U radu s pokusnim razredom druge godine učenja francuskog jezika (prosječna dob 8 godina) primijetili smo da francuska ortografija zadaje brojne teškoće, kako djeci tako i nastavnicima. Najčešće smo se susretali sa sljedećim problemima: 1. fonetsko pisanje riječi, 2. ispuštanje nekih grafema, 3. problemi vezani za elemente koji ne postoje u hrvatskoj ortografiji, 4. nepovezivanje pisane riječi s njezinim izgovorom ili značenjem, 5. povezivanje sličnih elemenata.

PROBLÈMES DE L'ÉCRITURE DANS L'APPRENTISSAGE PRÉCOCE DE LA LANGUE FRANÇAISE

En travaillant avec une deuxième classe expérimentale d'enfants qui ont commencé à apprendre le français à l'âge de 7 ans, nous nous sommes aperçus que l'écriture française pose beaucoup de difficultés aussi bien pour les élèves que pour les enseignants. Nous avons rencontré les problèmes suivants: 1. Transcription phonétique de l'oral, 2. Omission de quelques graphèmes, 3. Problèmes liés aux éléments qui n'existent pas en croate, 4. Dissociation entre l'écrit et l'oral, entre la graphie et la signification, 5. Jonction des éléments semblables.

Mirjana Tomašević Dančević:

INTEGRIRANJE SADRŽAJA RAZREDNE NASTAVE U NASTAVU STRANOG JEZIKA Povezivanje matematike i engleskog jezika u 1, 2. i 3. razredu

U članku se raspravlja o integriranoj nastavi stranog jezika, s težištem na povezivanju nastavnih sadržaja matematike i engleskog jezika u 1, 2. i 3. razredu osnovne škole. Pokazuje se obostrana

korisnost integriranja tih školskih predmeta; jezični se sadržaji uče na primjeru stvarnog, smislenog sadržaja, a u isto se vrijeme proširuje i učvršćuje matematičko znanje. U zaključku se iznosi mišljenje da podučavanje djece putem integrirane nastave razvija njihovu kritičnost, snalažljivost i prilagodljivost u stvarnim životnim situacijama.

CROSS-CURRICULAR TEACHING IN PRIMARY SCHOOL Maths in the medium of EFL

This article presents Maths in the medium of EFL as an example of cross-curricular teaching in primary school.

In my teaching practice with 6-9 year olds it has not only proved to give young learners opportunity to work meaningfully with limited language, but it also improved and reinforced their general knowledge of the subject. At the same time learning Maths through play and fun on one hand and, on the other hand, in lessons which achieved 3 or 4-way integration, my pupils came to love Maths, as well as became more sensitive to (maths) problems in real life.

If all this is taken into account I hope that in this case most teaching objectives can be fully satisfied.

Godište XXIII, 1994, broj 1

Pavao Tekavčić:

HRVATSKI VEZNIK A I TALIJANSKA LOKUCIJA *E DIRE CHE* Jedan kamenčić u hrvatsko-talijanskom kontrastivnom mozaiku

U članku se usporeduje hrvatski veznik *a* (koji uvodi sadržaje različite od prethodnih te se time razlikuje kako od kopulativnoga veznika *i* tako i od adverzativnoga *ali*) s talijanskim ekvivalentima *e* i *ma*, a s posebnim obzirom na lokuciju *E dire che* (*E pensare che*). Ta je lokucija uvijek u početnom položaju, prepostavlja prethodni tekst i na nj se nadovezuje, a s pragmatičkoga gledišta izražava iznenadenje i suprotnost, često, ali ne uvijek, s negativnom semantičko-afektivnom komponentom. Ovdje analizirani i uspoređeni izrazi, u oba jezika, zanimljivi su i važni u sintaktičkome, semantičkom, pragmatičkom, tekstovnom, a time i kontrastivnom smislu, pa imaju svoje mjesto i u glotodidaktici.

LA CONGIUNZIONE CROATA *A* E LA LOCUZIONE ITALIANA *E DIRE CHE* (Un tassello del mosaico contrastivo croato-italiano)

L'articolo esamina le congiunzioni avversative croate, precipuamente *a* e i loro equivalenti italiani. La congiunzione croata *a* si distingue sia dalla congiunzione meramente copulativa *i* che dalla congiunzione soltanto avversativa *ali* introducendo enunciati puramente differenti (né copulativi né avversativi), che si ricinnettono al contesto precedente ed esprimono un fatto nuovo, inatteso. Come tale il croato *a* funziona in una certa misura da termine non marcato sia di *i* che di *ali*, per cui può assumere, in contesti adatti, il significato di queste due congiunzioni. Alla serie trimembre croata *i-a-ali* si oppone la serie bimembre *e-ma* italiana, nella quale *ma* corrisponde al croato *ali* mentre *e* ricopre i significati di *i* e *a*. L'equivalente più espressivo della congiunzione croata *a* è la locuzione italiana *E dire che* (anche *E pensare che*). Come tutte le locuzioni, anche *E dire che* è un blocco in cui non sono possibili modifiche; essa esprime un contenuto inattesso, in contrasto col contesto precedente, al quale si roiconnette anaforicamente e senza il quale non è possibile; perciò, la locuzione *E dire che* funziona anche da introduttore di una nuova sezione del testo (dialogo) ed è sempre in posizione iniziale. Le sue funzioni sintattiche, semantiche, pragmatiche e testuali, soprattutto in chiave contrastiva, ne fanno un importante elemento della lingua quotidiana, che merita un adeguato trattamento glottodidattico.

Milena Kovačević:

FILOZOFSKA I LINGVISTIČKA SEMANTIKA

U radu se najprije razmatraju filozofska i hermeneutička tradicija kao povijesna ishodišta suvremene semantike. Posebno se upozorava na važnost Fregeovih pojmovnih parova te Wittgensteinova pojma Gebrauch, te utjecaj Fregea na semantičku problematiku u književnoj znanosti (npr. kod nas Gajo Peleš). U dijelu o lingvističkoj semantici ekspliziraju se temeljne Saussureove ideje (lingvistički znak, lingvistička vrijednost, signifikacija), i pri tome se posebno naglašava Saussureova dosljednost u pojašnjavanju ključnih pojnova strukturalne lingvistike. Ta dosljednost, sugerira se, upućuje na vrućinu složenost u razmatranju značenjskog aspekta jezika. Dalje se razmatraju Ogdenov i Richardsov Ullmannov semantički trokut te se ustvrđuje kako filozofska semantika, u razumijevanju odnosa označitelj-označeno-vanjski fenomen, prirodno razmatra i sam fenomen, dok ga lingvistička semantika, što želi ostati lingvistička, nastoji 'isključiti' iz razmatranja. U zaključnom dijelu promišlja se o svojoj otvorenosti svih semantičkih problema.

PHILOSOPHICAL AND LINGUISTIC SEMANTICS

What is today considered linguistic semantics cannot be properly understood without an insight into the long tradition of philosophical study of the relationship between language and reality and of language meaning, the tradition that goes back to ancient philosophy, particularly to Plato and Aristotle. The first part of this paper relates to fundamental issues raised by philosophical and hermeneutic investigations, with particular reference to Frege's conceptual pair Bedeutung (meaning)/Sinn (sense) and to Wittgenstein's notion that the meaning of a word is its use; also, the influence of Frege's semantics upon literary semantics within our Literaturwissenschaft (Gajo Peleš's book *Story and Meaning*) is discussed. The hermeneutic procedures of 'reading out' the meaning of the text and of interpretation of the text are discussed in relation to the tradition of Bible interpretation.

Modern linguistic semantics can be said to have started with Saussure's *Course in General Linguistics*, so the second part of the paper explicates Saussure's most important ideas referring to the notion of linguistic value and to the meaning of a sign being realized within linguistic system. It is shown that Saussure's own persistence in clarifying the key concepts of his structural linguistics bring us back to the very core of semantic problems. Also, the semantic triangles of Ogden and Richards and that of Stephen Ullmann are discussed; it is suggested that in the relationship the signifier-the signified-the external phenomenon, philosophical semantics does not necessarily exclude the phenomenon whereas linguistic semantics tends to do so, and is therefore always Sussurean in its aim.

The concluding part of the paper states that the complex relationship between language and external reality has left many of the semantic issues unresolved and truly open.

Godište, 1994, broj 2

Milena Mihaljević Djigunović:

UČENIKOV TRUD KAO ČINITELJ U PROCESU UČENJA STRANOG JEZIKA - ULOGA SPOLA, DOBI I USPJEHA U UČENJU

Radnik ispituje povezanosti truda koji učenik ulaže u učenje engleskog kao stranog jezika i dobi, spola i uspjeha u učenju. Opisuje se ispitivanje provedeno s tristotinjak učenika obaju spolova i triju godišnjih skupina. Izlažu se rezultati trosmjerne analize varijance i komentira njihova važnost.

LEARNER EFFORT AS A FACTOR IN THE FOREIGN LANGUAGE LEARNING PROCESS - EFFECTS OF GENDER, AGE AND LEARNING ACHIEVEMENT

The article deals with an investigation of learner effort in relation to age, gender and learning achievement. A study carried out on some three hundred learners of both sexes and of three age groups is described. Results of a threeway ANOVA are presented and commented upon.

Neda Pintarić:

KAKO KONTRASTIRATI POLJSKE I RUSKE POSLOVICE S ALEGOREMOM VLASTITOG IMENA

Autorica razmatra sličnosti i razlike između poljskih i ruskih poslovica koje sadrže tri tipa vlastitih imena - antroponime, etnonime i toponime. Cilj je kontrastiranja usporediti dvije različite kulture (poljsku i rusku) u svjetlu vlastitih imena koja se javljaju u njihovim poslovicama. Poslovice se u ovom članku analiziraju kao etnolingvističke jedinice.

HOW TO CONTRAST POLISH AND RUSSIAN PROVERBS CONTAINING PROPER NAMES

The author gives similarities and differences of Polish and Russian proverbs containing three types of proper names: anthroponyms, ethnonyms and toponyms.

The aim of this contrasting is to compare two different cultures (such as Polish and Russian) by using similar and different proper names in their proverbs. These proverbs the author therefore analyses as ethnolinguistic items.

Godište XXIII, 1994, broj 3-4

Damir Kalogjera:

PREVIRANJA U ANGLISTICI, BRITANSKE KULTURALNE STUDIJE I NJIHOVA SOCIOLINGVISTIČKA SASTAVNICA

U razdoblju rasprava oko sadržaja anglističkih studija, posebice književnosti, u Britaniji i SAD-razvija se predmet britanske kulturne studije, za koji se tvrdi da je nov, no čini se da se ipak oslanja jedno znanstveno područje slična naziva, koje se razvija u šezdesetim godinama. Osim tog sociolinguistički pogled na jezik odgovara ovim studijama.

TURMOIL IN ENGLISH STUDIES, BRITISH CULTURAL STUDIES AND THEIR SOCIOLIN- GUISTIC ELEMENTS

The article explores the possible reasons for the appearance of British Cultural Studies at the moment of disputes and lack of consensus in English Departments on the contents of literary courses which have been outlined. The author suspects that this subject would not have been so easily launched without previous work in Cultural Studies especially with regard to popular culture. It is argued that the sociolinguistic concept of language suits BCS and that it may prove more helpful in the development of communicative competence with non-native students than the literary canon on which those students have usually relied.

Milenko Popović, Raisa Trostinska:

HRVATSKO-RUSKO-UKRAJINSKI MOZAIK

U ovome članku 1. usporeduju se sadašnji sustavi priloga-pitanja za mjesto-put (kretanja)-cilj (kretanja) u hrvatskom književnom, ukrajinskom i ruskom jeziku, 2. pokazuje se kako se hrvatski i ukrajinski književni jezik ponašaju pri preuzimanju imenica i-deklinacije (ženskoga roda) i 3. kako se navedena tri jezika ponašaju pri uzajamnom preuzimanju imenica s nepostojanim samoglasnikom.

ХОРВАТСКО-РУССКО-УКРАИНСКАЯ МОЗАИКА

1. Для выражения места-пути-цели (движения) в хорватском литературном языке употребляется тройная система наречий-вопросов: *gdje?* *kuda?* *kamo?* (поддерживаемая грамматиками, но исчезающая в разговорной речи);
в украинском языке в говорах широко распространена тройная система наречий-вопросов: *де?* *кудою?* *куди?*, в литературном же языке допускается только двойная: *де?* *куди?*
в русском языке, как в литературном, так и в говорах, существует только двойная система наречий-вопросов: *где?* *куда?*
2. Реализация в русском языке в конце основ существительным ж. рода с нулевым окончанием в им. пад. ед. числа палатализованных фонем, каких нет в хорватском и украинском языках, вызывает в этих языках — при принятии собственных имён сущ. упомянутого типа на русского языка — одинаковые или разные приспособления.
3. Наличие беглой гласной фонемы /a/ в хорватском литературном языке и беглых гласных фонем /o/, /e/ в русском и украинском языках навязывает носителям данных языков при взаимозаменении существительных введение »постоянных« гласных /c/, /e/ в хорватском и »постоянного« /a/ в русском и украинском языках.

Željka Fink:

О ЈЕДНОМ ТИПУ СЕКУНДАРНЕ АДАПТАЦИЈЕ АНГЛИЦИЗАМА У ХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ

Anglicizam, tj. riječ preuzeta iz engleskog jezika, najčešće zadržava istu vrstu riječi u jeziku primaocu (u ovom slučaju hrvatskome). Neki se anglicizmi, replike, i dalje razvijaju stvarajući nove izvedenice u hrvatskom jeziku kod kojih se može promijeniti vrsta riječi. To se naziva sekundarnom adaptacijom. Tema ovog članka su imenički anglicizmi i njihove glagolske izvedenice koje će se analizirati na morfološkoj i semantičkoj razini.

ABOUT A TYPE OF SECONDARY ADAPTATION OF ANGLICISMS IN CROATIAN

Some verbal anglicisms in Croatian that do not have an equivalent in English are formed from substantival anglicisms (secondary adaptation). The paper enumerates four suffixes by means of which those verbs are formed. It also analyses the meaning of such verbs, their connection to the substantival anglicisms and, naturally, to the English noun.

Darja Damić Bohač:

INTRODUCTION À UNE ANALYSE CONTRASTIVE DE L'ASPECT VERBAL EN FRANÇAIS ET EN CROATE

Ovaj je članak uvod u kontrastivnu analizu glagolskog aspekta u francuskom i hrvatskom jeziku.

En croate le choix de l'aspect verbal est obligatoire. L'aspect perfectif s'oppose à l'aspect imperfectif. En français, malgré la terminologie traditionnelle l'opposition passé simple (passé composé)/imparfait est une opposition aspectuelle: l'aspect perfectif s'oppose à l'aspect imperfectif uniquement au passé,

Dubravka Sesar:

O JEDNOČLANIM GLAGOLSKIM REČENICAMA U ČEŠKOM I HRVATSKOM JEZIKU

Ovdje ćemo se baviti jednim od naizgled razriješenih jezičnih pitanja, koje se ipak u praksi uvijek iznova postavlja. Razlog tome su različiti teorijski pristupi i tumačenja koja pri komparaciji srodnih (u našem slučaju slavenskih) jezika mogu izazvati različite nesporazume i dvojbe. Naša kontrastivna analiza ne može razriješiti neke dvojbe, ali joj je svrha upozoriti na uzroke odredenih nesporazuma, kako bi na bohemističko-kroatističkoj (i uopće slavističkoj) relaciji mogli biti uklonjeni.

ÜBER SUBJEKTLOSE SÄTZE MIT UNPERSÖNLICHEN VERBEN IN DER TSCHECHISCHEN UND KROATISCHEN SPRACHE

Im Artikel werden verschiedene Standpunkte der tschechischen und kroatischen Sprachtheorie bezüglich der Frage der sogenannten subjektlosen Sätze kompariert. Es geht um die Sätze, in denen die Prädikation in formaler Verbindung des grammatischen Subjektes und Prädikates nicht realisiert wird, weil das Verb in unpersönlicher Form der einzige Konstituent der syntaktischen Struktur ist. Die Gestaltung der subjektlosen Sätze mit unpersönlichen Verben wird auf Grund ihrer strukturfunktionellen und semantischen Eigenschaften in den zwei Sprachen parallel dargestellt.

Vesna Mildner:

SPOZNAJE NEUROZNANOSTI U UČENJU STRANIH JEZIKA

U radu su analizirani rezultati neuroznanstvenih istraživanja s obzirom na učenje stranih jezika. Osim opisa funkcioniranja moždane kore u procesima učenja, detaljnije su obradene dvije teme: (1) neuroznanstvene spoznaje o razvojnim razdobljima mozga kao temelj rasprava o kritičnim/osjetljivim razdobljima u učenju i (2) lateralizacija moždanih funkcija i uloga hemisferalnosti.

Za vrijeme faze ubrzanoga moždanog rasta i razvoja planovi i programi moraju biti takvi da predstavljaju izazov na razvoj viših kognitivnih vještina, dok se faze platoa mogu iskoristiti za učenje novih činjenica i za učvršćivanje i usavršavanje onih kognitivnih vještina s kojima se započelo prije. Pojam moždane dominantnosti (lateralizacije funkcija) i uloga hemisferalnosti odnosno kognitivnog stila ili preferiranog kognitivnog pristupa u učenju obradeni su općenito, s primjerima metoda poučavanja koje odgovaraju pojedino kognitivnom stilu ili pristupu. Pokazano je da postoji veza između uspješnosti metode poučavanja stranog jezika i preferiranoga kognitivnog stila pojedinca. Upozorenje je na neke elemente koje, oslanjajući se na neuroznanstvene spoznaje, također valja imati na umu pri sastavljanju nastavnih planova i programa, te na potrebu suradnje i stalnoga uzajamnog informiranja između pedagoga/metodičara i neuroznanstvenika.

APPLICATION OF NEUROSCIENTIFIC RESEARCH IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

The paper analyzes the results of neuroscientific research with respect to learning in general, and with special emphasis on foreign language learning. Cortical functioning in learning processes is described and two topics are addressed in particular: (1) neuroscientific research underlying discussions on critical/sensitive periods in learning, and (2) lateralization of cortical functions and the role of hemisphericity.

During cortical growth spurt periods curricula should present a challenge for the development of higher cortical skills, whereas during plateau stages new facts may be learned and the already developing cortical skills may be reinforced and perfected.

Cerebral dominance (lateralization of function) and the role of hemisphericity, i.e. cognitive style or preferred cognitive approach in learning, are discussed in general, and examples of teaching methods corresponding to different cognitive styles are presented. It is shown that there is a significant positive correlation between the success of a method of foreign language teaching and the preferred cognitive style.

Some elements which, based on neuroscientific research, should be also taken into consideration by curricula designers are suggested. The need for closer cooperation and interaction between teachers and methodologists on the one hand, and neuroscientists on the other, is stressed.

Irena Martinović:

A LINGUISTIC APPROACH TO GENDER TARGETING IN AMERICAN ADVERTISEMENTS

Jezik reklama je dosta zanemareno područje lingvističkih istraživanja. Budući da su reklame postale sastavni dio američkog društva, a time i bitan činitelj pronalaženja osobnog identiteta u sklopu društva, postale su predmetom mnogih socioloških rasprava. Cilj tih sociolinguističkih istraživanja bio je putem analize jezika reklama upućenih zasebno ženama i muškarcima (za gotovo isti proizvod) utvrditi različito poimanje spolova i njihovih uloga u društvu. Rezultati pokazuju da je još prisutno stereotipno poimanje muških i ženskih uloga i obilježja. Na primjer, reklame upućene ženama odlikuju se jezikom bogatim emocijama (jedna reklama NIKE proizvoda napisana je čak u obliku »Drame strasti«), prikazuju ih često kao isfrustrirane i nezadovoljne dok ne stigne spasitelj u obliku NIKE proizvoda, govori im se što činiti i obraća im se često djetinjnim jezikom, prepunim usklika, besmislenih riječi poput onih iz knjige Alisa u zemlji čudesa. Reklame upućene muškarcima prikazuju uspješne muškarce koji svojim primjerom dovoljno govore. U tekstovima nema emocija, oni kratko i jasno opisuju svoje uspjehе, želje ili planove. Nema poetskih slika, emocija, uzbudenja ili usklika. Oni znaju što im je činiti, to im nitko ne mora govoriti. Iako se to istraživanje odnosi samo na jedan dio američkih reklama, može se ustvrditi da i dalje postoje jasni stereotipi, dokazani u ovom slučaju na jezičnom planu.

A LINGUISTIC APPROACH TO GENDER TARGETING IN AMERICAN ADVERTISEMENTS

Language of advertising has been a long neglected field of linguistic research. Through their constant presence and messages advertisements have become an important part of the American society and therefore influential in forming personal identities of members of that society. This sociolinguistic research presents through analysis of the language used in ads targeted to women and men (for the same product), how their gender role is perceived and understood. The results show that there is still present a stereotypical perception of male and female roles within the society. The ads targeted to women express their message through a very emotionally colored language (one of the NIKE ads targeted to women is written in the form of a »Passion Play«); women are portrayed as unhappy and frustrated until NIKE shows up and brings the solution by offering the product; women are told what to do and how to do it while the language sometimes resembles the one when speaking to children - abundant with exclamations and nonsense words. The ads targeted to men portray successful men whose example is sufficient. There are no emotions, no poetic expressions or any excitement. They know what they have to do and how to do it. Although this analysis refers only to one segment of American advertisements, we can state that stereotyping is still present, which was shown in this case on the textual part of the ads.

Jelena Mihaljević Djigunović:

ESL-L: ELEKTRONSKI FORUM ZA PROFESORE ENGLESKOG JEZIKA

Nove tehnologije brzim koracima ulaze u sva područja ljudske aktivnosti. Elektronska pošta (e-mail) moguće nam danas ne samo da budemo u kontaktu sa sustručnjacima iz cijelog svijeta već i da se

ovim vidom nove tehnologije koristimo izravno u nastavi. TESL-L je prva i za sada jedina lista namijenjena profesorima engleskoga kao drugoga ili stranog jezika.

TESL-L: ELECTRONIC FORUM FOR TEACHERS OF ENGLISH

New technologies are entering all fields of human life. Electronic mail (e-mail) makes it possible for us not only to be in touch with colleagues all over the world but can also be used in teaching. TESL-L is the first and so far the only electronic list for teachers of English as a second or foreign language.

Godište XXIV, 1995, broj 1-2

Rudolf Filipović:

60 GODINA ZAGREBAČKE ANGLISTIKE: POČECI I RAZVOJ STUDIJA ENGLESKOG JEZIKA (1935-1995)

Iako je studij engleskog jezika i književnosti na Sveučilištu u Zagrebu započeo god. 1935, kada su prvi studenti upisali tu studijsku grupu, moramo zahvaliti pionirima anglistike koji su u drugoj polovici 19. stoljeća udarili temelje proučavanju engleskog jezika i književnosti. To su bili: (1) Natalija Wickerhauser, prvi nastavnik engleskog jezika u Hrvatskoj koja je već tada u nastavi primjenila direktnu metodu. (2) Aleksandar Lochmer, autor a) prve gramatike engleskog jezika napisane za Hrvate, b) prve fonetike engleskog jezika pod naslovom *Engleski izgovor*, c) prvog Englesko-hrvatskog rječnika tiskanog u Hrvatskoj koji je bio u upotrebi sve do novog Englesko-hrvatskog rječnika tiskanog 1955. Lochmer je bio prvi lektor engleskog jezika na Sveučilištu u Zagrebu koji je predavao engleski jezik i neka poglavlja engleske književnosti od 1898. do svoje smrti 1915. (3) Vladoje Dukat, prvi književni historičar koji je pisao o engleskoj književnosti, da bi je popularizirao u Hrvatskoj, i tražio veze engleske književnosti s hrvatskom i njezin utjecaj. Nov pristup proučavanju engleskog jezika i književnosti i prva znanstvena predavanja počela su god. 1935. kad je prof. Josip Torbarina organizirao četverogodišnji studij engleskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U početku jedini nastavnik, držao je predavanja iz engleske gramatike, engleske i američke književnosti, vodio seminar (u kojem je sa studentima prevodio Shakespearea) i jezične vježbe za početnike. God. 1950. osnovane su dvije katedre: a) katedra za englesku i američku književnost koju je vodio profesor Torbarina, i b) katedra za engleski jezik koju je vodio profesor Filipović. Kad se naglo povećao broj studenata (jedno vrijeme bilo ih je oko 1000) povećao se broj asistenata i lektora, a i nastavnika kad su asistenti doktorirali i stekli kvalifikacije za docenta. Osobito je naglo rastao broj nastavnika na jezičnoj katedri. Jedno je vrijeme na toj katedri bilo čak pet redovnih profesora (Filipović, Spalatin, Bujas, Ivir i Kalogjera). Nastavnici su bili jednakо aktivni u nastavi i u znanstvenom radu. Napisali su mnogo udžbenika za srednje škole i za svoje studente, a istovremeno tiskali i velik broj znanstvenih članaka i knjiga. Članak završava zahvalom profesoru Torbarini, osnivaču Odsjeka za anglistiku - vodećem anglisti u Hrvatskoj.

SIXTY YEARS OF ENGLISH STUDIES AT THE UNIVERSITY OF ZAGREB Beginning and Development of the University Study of the English Language (1935-1955)

Although the study of English at the University of Zagreb began in 1935 when the first students of English enrolled English language and literature as the main subject of their study group, we have to pay tribute to three scholars who began to study the English language and literature in the second half of the 19th century. They were (1) Natalija Wickerhauser, the first teacher of English in Croatia who applied the direct method in the practical teaching of English in a secondary school already in 19th century; (2) Aleksandar Lochmer, the author of a) the first grammar of English written for Croatian learners of English, b) the first phonetics of English called the *English Pronunciation*, c) the first English-Croatian dictionary printed in Croatia which was in use until 1955 when a new English-

Croatian dictionary (ed. by R. Filipović) was published, based on modern lexicographic principles. Aleksandar Lochmer was the first lektor at the Faculty of Philosophy, who taught English language and literature from 1898 until his death in 1915; (3) Vladoje Dukat, the first scholar who wrote about English literature, making it popular in Croatia and searching the links of Croatian literature with English and American literature. A new and modern era of teaching and studying English began in 1935 when Dr. Josip Torbarina, a graduate of Queen's College, Cambridge, who had a Ph.D. of London University, organized a four year course of English language and literature. As the only teacher he had to give lectures on English grammar and English literature. He organized a seminar in which the students translated Shakespeare's works into Croatian and had language classes for beginners. In 1950 a new chair of the English language was founded, and the work in the English Department was organized on two levels: a) the chair of English and American literature, held by Prof. Torbarina, organized lectures and seminars in literature, b) the chair of the English language, held by Prof. Filipović, organized lectures, seminars and courses of the English language. The teaching staff began with one member (Prof. Torbarina) before World War II, and after the war got another lecturer (Prof. Filipović), and later one lektor and one assistant. With the increased number of students, the chair was expanded by a number of assistants and lektors. The chair of English grew steadily so that at the time when the number of students reached one thousand it had five professors (Filipović, Spalatin, Bujas, Ivir and Kalogjera), a large number of lektors and several assistants. The staff was equally active in teaching and in research organized in the Institute of Linguistics, and took part in two scientific projects: one dealing with contrastive analysis and another analysing the English element in several European languages. Members of the language chair wrote a lot of textbooks both for the secondary schools and the University students, as well as a large number of scientific articles and books. The article ends with a chapter »Hommage to Professor Torbarina, the Founder of the English Department and the Most Prominent English Scholar in Croatia«.

Pavao Tekavčić:

O VIŠEJEZIČNIM ROMANSKIM PROJEKTIMA

Ovaj prilog kritički prikazuje tri suvremena projekta paralelnoga učenja četiriju velikih zapadnoromanskih standardnih jezika (talijanskoga, francuskoga, španjolskoga i portugalskoga) u izradi na više europskih sveučilišta (Aarhus, Aix-en-Provence, Lisbon, Rim, Salamanca). Projekti nisu obuhvaćeni minorni idiomi (katalonski, retoromanski) ni rumunjski (danas tipološki suviše različit od zapadnoromanskih jezika). Povod je potreba da se zaustavi pritisak engleskog jezika. Na pisanom korpusu studiraju se fonetika, morfologija, sintaksa i leksik, a cilj nije potpuno usvajanje dotičnih jezika nego samo djelomično, koje treba da omogući jednostavno izražavanje i svakodnevnu komunikaciju, pa čak i putovanje romanskim zemljama bez prijelaza s jednog jezika na drugi (*language switching*). Jedno su od sredstava i medujezične podudarnosti. Tipološki afinitet olakšava učenje (talijanski: španjolski, prema talijanski: francuski). Neki autori (R. Simone) drže da u procesu takva učenja neće biti znatnijih interferencija. Na kraju autor iznosi i glavne kritičke primjedbe: 1) rumunjski je katkada bliži npr. talijanskom nego francuski; 2) nedostaje pragmatika, izvanredno važna baš u svakodnevnoj komunikaciji; 3) pisani je korpus u očitoj suprotnosti sa izučavanjem fonetike (i s usmenom komunikacijom!); 4) podudarnosti nisu uvijek predvidive ni sigurne (francuskom glagolu *venir* odgovara portugalski *vir*, ali francuskom *tenir* ne odgovara u portugalskom **tir* nego *ter*, itd.); 5) postoji opasnost (koje su svjesni i sami autori) stvaranja jednoga reduciranoj jezika, tipa *baby talk* ili *Basic English*; 6) mogućnost interferencija vrlo je velika, jer se paralelno uče četiri srodna idioma. Iz svih tih razloga autor priloga skeptičan je prema uspjehu navedenih (i sličnih) projekata.

SUI PROGETTI PLURILINGUI ROMANZI

Il contributo discute tre progetti di studio parallelo dei quattro principali idiomi standard romanzi occidentali (italiano, francese, spagnolo, portoghese), in elaborazione in diversi centri universitari europei (Aarhus, Roma, Aix-en-Provence, Salamanca, Lisbona). Non vi sono inclusi gli idiomi minori

(catalano, retoromanzo) né il romeno (tipologicamente troppo lontano dalla Romania occidentale). Lo scopo principale dei progetti è arginare la crescente diffusione dell'inglese. Su corpus di testi scritti si studiano i soliti quattro livelli di analisi linguistica (fonetica, morfologia, sintassi, lessico). I progetti non prevedono una conoscenza completa ma solo parziale dei relativi idiomi, capace di assicurare la possibilità di esprimersi in modo semplice e la comunicazione pratica quotidiana, inclusi i viaggi nei rispettivi stati senza *language switching*. Uno dei mezzi di studio sono anche le corrispondenze tra le quattro lingue. L'affinità tipologica agevola l'apprendimento (cfr. italiano: spagnolo di fronte a italiano: francese). Dopo l'esposizione dei progetti l'autore formula certe obiezioni critiche: 1) il romeno è in certi punti più vicino ad es. all'italiano del francese; 2) è assente la pragmatica, importantissima nella comunicazione quotidiana; 3) è evidente il contrasto fra il corpus scritto e lo studio fonetico (nonché la comunicazione orale!); 4) le corrispondenze non sono sempre prevedibili (al francese *venir* corrisponde il portoghese *vir*, ma a *tenir* non corrisponde **tir*, bensì *ter*); 5) è reale il pericolo (avvertito del resto dagli autori stessi) di una lingua ridotta, tipo *baby talk*; 6) anche il pericolo di interferenze (minimizzato da alcuni) è quanto mai notevole. Per tutte queste ragioni l'autore è scettico nei confronti del successo di tali progetti.

Darja Damić Bohać:

DIFFICULTÉS DE LA LANGUE FRANÇAISE VUES PAR LES CROATOPHONES: LES PRONOMS DÉMONSTRATIFS

Dans le domaine de la didactique du français langue étrangère, une des difficultés à laquelle se heurtent les apprenants croatophones est passé sous silence. C'est le cas de l'emploi des pronoms démonstratifs. L'objectif que se propose cet article est de présenter les erreurs les plus fréquentes, d'expliquer leur apparition et de proposer des perspectives de recherche.

POTEŠKOĆE U FRANCUSKOM JEZIKU S KOJIMA SE SUSREĆU GOVORNICI HRVATSKOG JEZIKA: POKAZNE ZAMJENICE

Ovaj članak pokušava naći odgovor zašto su pokazne zamjenice poteškoća u učenju francuskog jezika, daje prikaz najčešćih pogrešaka, objašnjava njihov nastanak te najavljuje kontrastivna istraživanja.

Ingrid Damiani Einwalter:

O BILJEŽENJU AKCENATA U TALIJANSKOM

Obvezne akcente naučili smo bilježiti od početka usvajanja jezika. Znamo da ih moramo pisati jer u suprotnome pravimo ortografsku pogrešku. Dvojbe nastaju kada moramo izabrati koji akcent staviti na naglašenom posljednjem slogu, tj. koji akcent po kvaliteti upotrijebiti, zatvoreni ili otvoreni. Primjeri u tisku stvaraju zabunu jer su nedosljedni. Zbog toga moramo znati prirodu, značajku, osobinu samoglasnika te njihovu upotrebu u naglašenim slogovima, kako bismo izgovarali i točno ih bilježili.

COME SEGNARE GLI ACCENTI IN ITALIANO

Nell'apprendere la lingua italiana abbiamo imparato pure segnare gli accenti. Sappiamo che dobbiamo segnarli perché altrimenti commettiamo errore ortografico. I dubbi sorgono però quando dobbiamo scegliere l'accento da segnare, quale accento segnare, l'accento grave o l'accento acuto? Gli esempi che troviamo nelle pubblicazioni italiani ci confondono perché non sono coerenti. Dobbiamo perciò conoscere le caratteristiche delle vocali italiane, il loro uso in posizione accentuata, per poter pronunciare e segnare appropriatamente i giusti accenti.

Ljerka Sedlan-König:

SLOŽENE IMENIČKE STRUKTURE U JEZIKU STRUKE

Ovaj se rad bavi složenim imeničkim strukturama u suvremenim ekonomskim tekstovima na engleskom jeziku te teškoćama u prevodenju tih struktura na hrvatski jezik. U ovom su radu ponuđeni putevi k boljem i točnijem prijevodu pomoću transformacije predmodifikacije u relativnu rečenicu ili prijedložnu frazu u postpoziciji.

COMPLEX NOUN PHRASE IN ENGLISH ECONOMIC TEXTS

This paper discusses complex noun phrases in English economic texts and their translation into Croatian. It also outlines ways of achieving better translations by means of transforming the premodification of a noun into a relative clause or a prepositional phrase as postmodification. Further research in this field is needed.

Tomislav Reškovac:

EVERYTHING IS DEBATALE ili o debati u nastavi stranog jezika

U tekstu se raspravlja o debati i mogućnosti korištenja takvom metodom poučavanja u nastavi stranih jezika. Debata je kao retorička disciplina čvrsto strukturiran i formaliziran način raspravljanja pojedinih problema kroz sučeljavanje mišljenja i argumenata *pro et contra*, a njezino je izvorište u filozofijskom, političkom i znanstvenom diskursu. Uporaba debate u nastavi može umnogome osnažiti akademski i osobni razvoj učenika, potičući kritičko mišljenje, samostalno istraživanje i argumentirano obrazlaganje uvjerenja i stavova. Koristi li se pak debatom u nastavi stranih jezika, za učenike je, uz notornu činjenicu da govore, posebno motivirajuća realnost komunikacijske situacije i mogućnost da raspravljaju o problemima za koje drže da su vrijedni raspravljanja.

This paper deals with debate as a teaching method, particularly fruitful in FLT. Debate is a well structured and formalized way of arguing about certain problems through presenting reasons for or against something, and it has its roots in philosophical, political and scientific discourses. The suggested format of debate involves two teams, one arguing in favor of a motion (the affirmative) and the other against it (the negative). Academically, debate is an approach that encourages critical thinking, organization of ideas, argumentation and counterargumentation, and it improves communication skills. Last but not least, it provides students with an opportunity to discuss the issues which they feel to be important.

Godište XXIV, 1995, broj 3-4

Jelena Mihaljević Djigunović:

ISTRAŽIVANJA STAVOVA I MOTIVACIJE ZA UČENJE JEZIKA — JUČER I DANAS

U članku se daje pregled istraživanja stavova i motivacije za učenje drugoga/stranog jezika. Posebna se pozornost pridaje istraživanjima Lamberta i Gardnera, Gardnerovoj konceptualizaciji motivacije te novim tendencijama u istraživanjima kojima se nastoje proširiti granice koncepta motivacije, broj relevantnih varijabli i sam pristup istraživanju. Zaključuje se da, općenito uzevši, nove tendencije još nisu dovelle do rezultata koji bi bitno promijenili spoznaje u ovom području.

INVESTIGATIONS OF ATTITUDES AND MOTIVATION IN SECOND LANGUAGE LEARNING — PAST AND PRESENT

The article reviews research on attitudes and motivation in second language learning. Particular attention is paid to studies by Lambert and Gardner, Gardner's conceptualization of motivation and to new tendencies in investigations that aim at expanding the motivational concept, number of relevant variables to be included as well as the approach to research. The author concludes that, generally speaking, the new attempts have not yet shown results that would be novel enough to change essentially the existing understanding of the main concepts in the area.

Dubravka Vilke-Pinter:

STAVOVI STUDENATA VETERINARSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU U VEZI S UČENJEM ENGLESKOG KAO STRANOG JEZIKA NA FAKULTETU I NJIHOVI RAZLOZI ZA BIRANJE OVOG KOLEGIJA

Cilj ovog rada bio je da se ispitaju stavovi studenata Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u vezi s učenjem engleskog jezika i njihovi motivi za odabir engleskog jezika kao nastavnog kolegija. Rezultati ispitivanja provedenog na 71 ispitaniku pokazali su da kod naših studenata postoje neke orientacije učenja engleskog jezika koje studenti smatraju najvažnijima, te koje najviše vrednuju, a koje su izvan Lambert-Gardnerove dihotomije. To su: »komunikativna orijentacija« (koja studentima omogućuje da komuniciraju s govornicima drugih jezičnih područja), »informativna orijentacija« (koja studentima omogućuje da dodu do najrazličitijih informacija), »kulturna orijentacija« (koja im omogućuje da potpuni razumiju određeni kulturni proizvod) i »stručna orijentacija« (koja im omogućuje da, prateći stručnu literaturu, dodu u kontakt s novim spoznajama iz svoje struke). Studenti ispitanici jednako važnim smatraju i »integrativnu orijentaciju« učenja engleskog jezika koja im omogućuje da se integriraju u neku od zemalja engleskoga govornog područja. Rezultati pokazuju da je odluka o učenju jezika samostalna odluka ispitanika, a ne rezultat vanjskih razloga, kao što su popravljanje ocjena ili udovoljavanje željama roditelja.

ATTITUDES OF UNDERGRADUATE STUDENTS OF VETERINARY MEDICINE TOWARDS THE ELF COURSE

In this paper attitudes and motives for choosing English as an optional course at the Veterinary Faculty, University of Zagreb are examined.

The results of the study involving 71 students show that there are several aspects of learning English which students consider to be the most important ones for them and which they evaluate most highly. These are: »communicative aspect« (enabling students to communicate with the members of other linguistic groups), »informative aspect« (enabling students to get acquainted with information of different kinds), »cultural aspect« (enabling them to fully understand various cultural products) and »professional aspect« (enabling students to understand written information concerning their profession). For the male students the »integrative aspect« of learning English enabling them to incorporate into an English speaking country is equally important. The results also show that the students have chosen this course of their own will and not for some external reason such as improving grades or complying with their parents' wishes.

Darja Damić Bohač:

DIFFICULTÉS DE LA LANGUE FRANÇAISE VUES PAR LES CROATOPHONES: FAIRE + L'INFINITIF

Cet article est le deuxième de la série Difficultés de la langue française vues par les croatophones. (*Pour LES PRONOMS DÉMONSTRATIFS voir le numéro 1-2 de Strani jezici de 1995.*) Quel que

soit le niveau des apprenants croatophones de français; la périphrase factitive FAIRE + L'INFINITIF reste une question épiqueuse.

TEŠKOĆE U FRANCUSKOM JEZIKU S KOJIMA SE SUSREĆU GOVORNICI HRVATSKOG JEZIKA: FAIRE + INFINITIV

Jedna od teškoća s kojom se susreću studenti francuskog jezika svakako je uporaba konstrukcije faire + infinitiv. Ta konstrukcija ne postoji u hrvatskom jeziku. Članak pokušava objasniti nastanak najčešćih pogrešaka i objašnjava njihov nastanak.

LEARNING DIFFICULTIES ENCOUNTERED BY THE CROATIAN LEARNERS OF FRENCH: FAIRE + INFINITIVE

This article follows the first published in the series »Learning difficulties encountered by the Croatian learners of French« (Difficultés de la langue française par les croatophones) which was devoted to demonstrative pronouns (les pronoms démonstratifs) in *Strani jezici*, 1-2, 1995.

One of the learning difficulties for Croatian students of French concerns the use of the structure *faire + infinitive*. Students who have been learning French in a classroom context and who have not had a chance of spending some time in the francophone countries seem to avoid the structure and to have difficulties in translating it. As the structure does not appear in Croatian, a contrastive approach is used to bring to surface differences between French and Croatian.

The article tries to explain difficulties in learning the phrase by relating the most frequent errors to the structural differences between the two languages and to the element of mother tongue interference.

Zjena Čulić:

ANALIZA SEMANTIČKOG ASPEKTA KONKLUVIVA U TEKSTOVIMA ZNANSTVENOG REGISTRA

U radu se razmatra semantički odnos konkluzivnosti prema kategorijama kauzalnosti, konsekutivnosti i eksplikativnosti. Analizira se korpus koji uključuje znanstveni registar, odnosno tekstove iz tehničkih disciplina, posebno građevinarstva. Kategorija konkluzivnosti analizira se u pet podskupina: izvođenje zaključaka iz eksplicitnih i implicitnih sadržaja prve strukture, zatim odnos konkluzivnosti u primjerima kad obje strukture sadrže pozitivne ili negativne elemente koji su eksplicitno ili implicitno izraženi. Rad je dio šireg istraživanja o odnosu konektora konkluzivnosti u hrvatskom jeziku i njihovih prijevodnih ekvivalenta u engleskom jeziku.

AN ANALYSIS OF THE SEMANTIC ASPECT OF CONNECTORS EXPRESSING CONCLUSION IN SCIENTIFIC TEXTS

This paper analyzes some subcategories within the semantic category expressing conclusion according to the semantic aspect of two contextually included structures, such as drawing conclusions from explicit or implicit elements in S1 or from structures containing elements with positive or negative connotations. This analysis represents only one segment of a more extensive investigation of connectors expressing conclusion (conclusives) in Croatian and their translation equivalents in English in scientific texts.

Stjepan Lapenda:

SUVREMENI TRENDovi U RAZVITKU FRANCUSKOG JEZIKA

Autor promatra suvremene trendove u razvitku francuskog jezika sljedom govorne prakse u svakodnevnom životu, stavova i zaključaka nacionalnih i međunarodnih udruga za obranu frankofonije

i zakonske regulative Francuske vlade uredbe koje su objavljene u službenom glasilu Republike francuske - *Le Journal officiel*. Ovim se radom također upućuje na stav službenih francuskih institucija u obrani i oblikovanju francuskog jezika.

L'auteur examine les nouvelles tendances dans le développement et la formation de la langue française à travers de la pratique quotidienne et conformément aux prises de position ou à la lumière des décisions des associations ou institutions officielles nationales ou internationales défendant la francophonie et la pureté de la langue française sans oublier les arrêtés ministeriels en la matière publiés au *Journal Officiel*. Ceci étant, l'auteur donne l'exemple à suivre comment les pouvoirs publics et les associations concernées en France oeuvrent pour défendre et enrichir leur langue nationale.

RECENT TENDENCIES IN THE DEVELOPMENT OF FRENCH

The author discusses contemporary tendencies in the development of the French language. He does this by examining modes of everyday speech as well as attitudes and conclusions of national and international francophone societies. Recent regulation set by the French government, which were published in the official French publications *Le Journal Officiel*, are discussed as well. The article emphasises the ways in which the official French institutions play an important role in protecting and influencing development of French.

Marin Andrijašević:

KAKO HRVATSKI DANAS ZRCALI STRANE JEZIKE?

U ovom se tekstu problematizira odnos hrvatskoga jezičnog sustava prema stranim leksičkim jedinicama, bilo da je riječ o internacionalizmima, bilo pak da je riječ o takozvanim novim posudenicama. Izražavajući stanovitu bojazan prema tendenciji *a priori* odbijanja takvih leksičkih jedinica u hrvatski jezični korpus, autor istodobno podsjeća da pri preuzimanju stranih leksičkih jedinica valja voditi računa - što je na žalost vrlo rijetko slučaj - o najmanje dvjema sastavnicama: (a) poznavanju uporabne funkcije takve riječi i (b) pravilnu fonološkom i grafeamskom prenošenju takvih riječi. Ovi su stavovi oprimjereni dvama komentarima tekstova, i to »Vjesnikova jezičnog savjetnika« te teksta-reklame, također iz dnevnika »Vjesnik«.

CURRENT REFLECTION OF FOREIGN LANGUAGE UNITS IN CROATIAN

The article discusses the prevailing treatment that foreign lexical units get within the Croatian language system, both in case of internationalisms and in case of so called recent loans. They are often denied admittance to the Croatian language corpus on an *a priori* basis. The author expresses his uneasiness over such an attitude, but he also points out that when foreign lexical units are borrowed, at least two factors should not be neglected - as they often are: a) the units' communicative values and b) the norms of phonemic and graphemic transference of such words. The author's views are illustrated by a discussion of two texts, namely an article in the »Vjesnikov jezični savjetnik« series (regular language column in the Croatian daily »Vjesnik«) and the text of an advertisement in the same daily.

Marija Paprašarovski:

DRAMSKA IGRA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Ovim člankom predlažemo primjenu nekih kazališnih tehnika u nastavi stranih jezika koje pomažu u boljem prostornom snalaženju, korištenju glasa i tijela, to jest, razvijaju mogućnost verbalnog i

neverbalnog izražavanja, ali unose i osvježenje u nastavne metode rada. Koriste se u nastavi, kao i u posebnim programima za napredne, u obliku dramskih grupa na stranom jeziku.

LE JEU DRAMATIQUE INTÉGRÉ À L'ENSEIGNEMENT DES LANGUES

Cet article propose une initiation et un entraînement aux techniques théâtrales permettant une meilleure utilisation de l'espace, de la voix et du corps dans toute situation d'échange pédagogique; un développement des possibilités expressives verbales et non-verbales; une amélioration des pratiques en classe de langue. Notre propos est plus celui du »jeu dramatique« qui met l'accent sur le processus, sur le jeu en train de se faire, que sur le produit réalisé.

DRAMA TECHNIQUES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

The article suggests ways in which drama techniques can be used in foreign language teaching. The techniques should facilitate better movements of learners in class, their language and body expressions, that is, should develop both verbal and non-verbal behaviour. At the same time, they brighten up usual teaching methods. The emphasis is on the dramatic play which, when used in class, need not be necessarily realised as a full performance; the play is utilised in the teaching process so as to develop the learners as individuals (educational objective) and to practice verbal and non-verbal communication (teaching objective). By teaching techniques of physical dynamics, movement and communication the learners are encouraged to carefully listen to and look at themselves and others, to use body language, gestures, sound in a foreign language context and to express themselves in and cope with new situations.

Godište XXV, 1996, broj 1-2

Oksana Trostinska:

GLAGOL ВИДЕТЬ/VIDJETI: PRILOG STVARANJU TIPOLOGIJE ZNAČENJA

Jedna od postojećih koncepcija značenja rečenice zasniva se na tome da svaka rečenica ima diktum-denotativni plan, kojega je uopćeni model strukturalna shema rečenice ili propozicija, i subjektno-modalni plan, koji je izvan okvira propozicije. Jedinice s modalnom semantikom, koje se mogu spajati s propozicijama, nazvane su propozicijski predikati ili operatori.

U članku je prikazano kako perceptivni glagol видеть/vidjeti u funkciji propozicijskoga predikata percepcije često ima značenje propozicijskoga operatora mišljenja, kojim se može iskazati što stvarno i nestvarno, tj. realno i nerealno, na primjer u rečenicama: Vidim što on želi. Vidim da je on voli. Vidim da nikamo nećemo putovati.

THE VERB ВИДЕТЬ/VIDJETI: A CONTRIBUTION TO TYPOLOGIZING MEANING

One of the theories of sentence meaning postulates that each sentence contains a dictum - a denotative level whose general model is a structural scheme of the sentence or proposition and a subject-modal level outside the propositional frame. Modal semantic units which can be joined with propositions are called propositional predicates or operators. It is shown in this article how the Russian perceptive verb видеть (»to see«) in the function of propositional predicate of perception often has the meaning of propositional operator of thinking, in which case we can speak about the real and unreal, as in sentences such as *I see what he wants, I see that he likes her, I see that we will not travel anywhere*.

Pavao Tekavčić:

**JEZIČNE INTERFERENCIJE, JEZIČNO POSUĐIVANJE I S TIME POVEZANE TEME
U povodu nekih studija u zborniku u čast Roberta Gusmanija iz 1995. godine**

Prilog izlaže i (Gusmanijevim i vlastitim) primjerima ilustrira glavne postavke i rješenja u zborniku *Itinerari linguistici* u čast šezdesetoga rođendana poznatoga talijanskog lingvista Roberta Gusmanija. Pored anatolijske, antičke i indoeuropske tematike, u središtu su zanimanja sociolingvistička pitanja: interferencije, posuđenice, kalkovi, važnost sociolingvistike u širenju jezičnih pojava i u relativnoj kronologiji, mogućnosti i granice jezične rekonstrukcije, napokon, procesi jezične integracije, ali i autonomije u današnjoj Europi.

**INTERFERENZE LINGUISTICHE, PRESTITI E TEMI CONNESSI
A proposito di una miscellanea in onore di Roberto Gusmani**

Il contributo discute ed esemplifica (con esempi sia desunti dal libro che propri) i principali problemi e le relative soluzioni nel volume omaggio per il 60° compleanno di Roberto Gusmani *Itinerari linguistici* (Alessandria 1995). Accanto ai temi di linguistica anatolica, classica e indoeuropea, al centro sono la sociolinguistica e lo studio delle lingue in contatto: interferenze, prestiti, calchi, stratificazione sociolinguistica (nella diffusione dei fenomeni e dei prestiti, nonché nella cronologia relativa), possibilità e limiti della ricostruzione linguistica; infine, processi di integrazione ma anche di autonomia linguistica nell'Europa odierna.

LANGUAGE INTERFERENCE, LINGUISTIC BORROWING AND SOME RELATED TOPICS

The paper discusses and illustrates the main assumptions and solutions offered in *Itinerari linguistici*, collected in honour of the sixtieth birthday of the renowned Italian linguist Roberto Gusmani. Both Gusmani's and the present author's illustrative examples are offered. Besides Anatolian, Classical and Indo-European themes, the volume focuses on interference, borrowings, calques and the importance of sociolinguistics in spreading linguistic phenomena, as well as the relative chronology, potentiality and limitations of linguistic reconstruction. It also stresses language integration processes and autonomy in contemporary Europe.

Nada Ivanetić, Ute Karlavaris-Bremer:

FRAZEMI S ANTROPONIMSKOM KOMPONENTOM U NJEMAČKOM JEZIKU

U članku se analiziraju 44 frazema s antroponimskom komponentom u njemačkom jeziku. Korpus je nastao na osnovi rječnika i ankete među izvornim govornicima. Obuhvaćeni su frazemi koje je poznavalo bar 60% ispitanika. S didaktičkog je aspekta posebno važna skupina pragmatičkih formula, koje se kao gotove cjeline upotrebljavaju u posve određenim komunikacijskim situacijama. Ostali se frazemi odnose na osobe, objekte, situacije i vrijeme. Korpus se obraduje pomoću opisa značenja, pragmatičkih komentara i prijevodnih ekvivalenta na hrvatskome.

PHRASEME MIT ANTHROPONYMER KOMPONENTE IM DEUTSCHEN

Im Artikel werden 44 deutsche Phraseme mit anthroponymischer Komponente analysiert. Der Korpus wurde aufgrund von Wörterbucheintragungen und einer Befragung von Muttersprachlern gewonnen. Daraus wurden die Phraseme ausgewählt, die mindestens 60% der Testpersonen kennen. Hinsichtlich der didaktischen Verwendung der Phraseme wurden aus der Gruppe pragmatische Formeln ausgesondert, die als Ganzheiten in bestimmten Situationen benutzt werden. Mit den anderen Phrasemen, die sich auf Personen, Objekte, Situationen und Ziele beziehen, werden sie mithilfe von

Bedeutungsbeschreibungen, pragmatischen Kommentaren und kroatischen Übersetzungsäquivalenten bearbeitet.

PHRASEOLOGICAL UNITS WITH ANTHROPOONYMIC COMPONENT IN GERMAN

The paper analyzes 44 phraseological units with an anthroponymic component in German. The corpus is based on dictionaries and on a survey conducted among native speakers of German. The phraseological units that were included were those with which at least 60% of the subjects were familiar. Of particular importance from a didactic point of view is a set of pragmatic formulae which are used as complete units in given communicational situations. The other phraseologic units relate to persons, objects, situations and time. Descriptions of meaning, pragmatic commentaries and translational equivalents in Croatian were used in the study.

Neda Pintarić:

ODNOS UMANJENICA I UMILNICA U HRVATSKOME I POLJSKOM JEZIKU

Autorica raspravlja o gramatičnoj i pragmatičnoj funkciji diminutiva i hipokoristika. Deminutive svrstava u gramatična sredstva za izražavanje dimenzije maloga, a hipokoristike smatra širom pragmatičnom kategorijom za izražavanje pozitivnih i negativnih emocija. Hipokoristici sadrže i poseban oblik nazvan pueritivima koji su imitacija dječjeg jezika. Hipokoristici i pueritivi su adresativni oblici kojima se govornik obraća dragoj osobi, dok diminutivi to najčešće nisu jer iskazuju dimenziju nekoga entiteta, a ne osjećajnost prema tom entitetu.

DIMINUTIVES AND HYPOCHORISMS IN CROATIAN AND POLISH

The author discusses the grammatical and pragmatic functions of diminutives and hypochorisms, classifying diminutives as grammatical means for expressing the dimension of smallness while considering hypochorisms a broader pragmatic category used to express positive and negative feelings. Hypochorisms include also special forms termed pueritives, which represent an imitation of child language. Hypochorisms are addressant forms by means of which the speaker addresses a person that he likes, while diminutives, expressing a dimensional characteristic of an entity and not feelings towards it, are not.

A comparison of diminutive and hypochoristic suffixes in Polish and Croatian points out that, while the Croatian language is richer in such suffixes, in Polish this type of suffix is more frequently used in communication. In both languages the classification of suffixes is based on gender differences (masculine, feminine and neuter), but a process of neutralization is observed: feminine nouns are turned into masculine and vice versa. This characterizes the hypochoristic relationship to such nouns, i.e. to their referents. Hypochorisms include both common nouns and names.

Helga Bosiljevac:

NASTAVA VOKABULARA NEKADA I DANAS

U članku se daje širok pregled pristupa nastavi vokabulara kroz povijest nastave engleskoga kao stranog jezika. Polazi se od stajališta da se oduvijek smatralo kako je pristup vokabularu određivao i definirao i samu nastavnu metodu. Autorica analizira mjesto, ulogu i važnost vokabulara u gramatično-prijevodnoj metodi, direktnoj metodi, metodi kontrole jezika, audiolingvalnoj metodi i, napisljetu, komunikacijskom pristupu. Posebna se pozornost pridaje utjecaju razvoja lingvistike na nastavu jezika i, implicitno, na nastavu vokabulara.

Iako se većina primjera odnosi na engleski kao strani jezik, ideje i pristupi o kojima je riječ u ovom članku primjenjivi su u nastavi stranih jezika uopće.

VOCABULARY TEACHING — PAST AND PRESENT

The paper offers a comprehensive review of approaches to teaching vocabulary throughout the history of teaching English as a foreign language. It is implied that vocabulary teaching has always been considered a defining characteristic of foreign language teaching methods as such. Starting with the grammar-translation method, the author analyzes the place and significance of vocabulary in the direct method, the language-control method, the audio-lingual method and, finally, the communicative approach. The impact of the development of linguistics on language teaching and, by implication, on teaching vocabulary is given special attention.

Although most of the examples cited refer to the teaching of English as a foreign language, the issues discussed are applicable to foreign language teaching in general.

Dubravka Vilke-Pinter:

USPOREDBA STAVOVA STUDENATA NEKOLIKO STUDIJSKIH GRUPA ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA U VEZI S UČENJEM ENGLESKOGA KAO STRANOG JEZIKA

U ovom radu željeli smo doznati kakvi su stavovi studenata Ekonomskoga, Strojarskoga i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o učenju engleskog jezika i što ih motivira za nastavak učenja engleskog jezika na fakultetu. Ispitivanje je provedeno na 205 ispitanika, a nastavak je ispitivanja provedenoga na Veterinarskom fakultetu. To je učinjeno radi usporedbe i analize stavova studenata različitih studijskih grupa i smjerova u vezi s učenjem stranih jezika. Tijekom ispitivanja nastojali smo stići uvid o studentskom vrednovanju pojedinih razloga za učenje engleskog jezika i uočiti postoji li u motivima određena podudarnost s obzirom na vrstu studija.

ATTITUDES OF UNDERGRADUATE STUDENTS OF THE UNIVERSITY OF ZAGREB TOWARDS EFL LEARNING

The paper examines students' attitudes towards English as a foreign language (EFL) learning, as well as their motives for choosing English as an optional course at the university level. The study involves undergraduate students of economics and civil engineering and incorporates a previous one carried out at the Faculty of Veterinary Medicine in Zagreb. The aim of the study is to analyze the attitudes about and motives for learning English as a foreign language of undergraduate students of various fields of study and to find out whether there are any pronounced differences among them. The findings are assumed to be relevant both for the field of second language acquisition and practical teaching of English at the college level.

Marta Medved Krajnović:

TIPOLOGIJA ULOGE NASTAVNIKA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA U NIŽIM RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE

Cilj ovog rada bio je ispitati kakva je uloga nastavnika u nastavi engleskog jezika koja se provodi u nižim razredima osnovnog školovanja.

Daje se kratak pregled uloge nastavnika koju su oni tradicionalno imali u nastavi stranih jezika te se upućuje na promjene nastale velikim napretkom lingvistike, psihologije i sociologije, osobito u drugoj polovici ovog stoljeća. Potom se navode neke od postojećih klasifikacija uloge nastavnika u suvremenoj nastavi stranih jezika. Upozorava se na posebnosti nastave stranih jezika u ranoj školskoj dobi, a zatim se daje pregled rezultata dobivenih primjenom jedne od klasifikacija uloge nastavnika engleskog jezika u istraživanju provedenome u drugom razredu osnovne škole.

Zaključuje se da tipologija uloge nastavnika još nije dovoljno razradena da bi se pokazala sva složenost razredne situacije i svi aspekti razredne interakcije u nastavi engleskog jezika u nižim razredima osnovne škole.

TYPES OF TEACHER ROLES IN THE EARLY TEACHING OF EFL

The aim of this article is to examine what types of teacher roles occur in the early teaching of English as a foreign language (EFL).

A short review of traditional teacher roles is given and then changes caused by the rapid development of linguistics, psychology and sociology in the second part of this century are presented. Some current classifications of the types of teacher roles in foreign language teaching are described. Particularities of early foreign language teaching are pointed at, followed by a presentation of the results obtained by using Doolan's classification of English teacher roles in the investigation carried out in the second grade of primary school.

The author concludes that the typology of teacher roles is not yet sophisticated enough to thoroughly show the complexity of the classroom situation and all the aspects of classroom interaction in the early teaching of EFL.

Godište XXV, 1996, broj 3-4

Dubravka Sesar:

APPOZICIJA - REČENIČNI ČLAN I REČENIČNI ODNOS

Članak se bavi pitanjem određenja apozicije kao rečeničnoga člana s jedne i kao rečeničnoga odnosa s druge strane, odnosno utvrđivanjem mesta i funkcije apozicije u rečenici s obzirom na njezin gramatički odnos prema drugim rečeničnim članovima. Naglašavajući upitnost semantičkoga određenja apozicije, pitanje se razmatra na osnovnoj, strukturno-funkcionalnoj razini, i to na teorijskim i praktičnim usporedbama hrvatskoga s češkim (djelomice s poljskim i ruskim) jezikom.

APPOSITION — SENTENCE ELEMENT AND/OR SENTENCE RELATION

The article deals with defining apposition as a constituent element of a sentence on the one hand, and as a sentential relation on the other. Thus, it focuses on determining the place and function of apposition in the sentence bearing in mind its grammatical relationship with the other sentential constituent elements. The author questions the definitions of apposition based on its semantic characteristics. Approaching the issue from its fundamental, structural-functional levels comparisons between Croatian and Czech (occasionally Polish and Russian as well) are made from both the theoretical and practical points of view.

The article points out that the study of apposition in similar languages can throw light on this linguistic phenomenon.

Ivica Sironić-Bonefačić:

UZVICI, IDEOFONI I ONOMATOPEJE U TALIJANSKOM JEZIKU

Sve veće zanimanje suvremene lingvistike za jezični razvoj i promjene u informalnom usmenom priopćavanju potiče na istraživanje granica između artikuliranoga govora i neartikuliranoga glasanja. U informalnom usmenom priopćavanju, osobito kod mladih, često je pojednostavljen sintaktički ustroj jezične poruke popraćen paralingvističkim, kinezičkim i prosemičkim elementima uz uporabu zvika, ideofona i onomatopeja.

S obzirom na to da se ovim elementima u talijanskim tradicionalnim gramatikama ne posvećuje dovoljna pozornost, ovaj članak, analizom funkcija, učestalosti i semantičke vrijednosti najučestalijih zvika, ideofona i onomatopeja u talijanskom informalnom priopćavanju, ističe njihovu važnost za proučavanje jezičnog ustroja talijanskog jezika.

Uzvici i ideofoni, sintaktički nezavisni elementi u ustroju rečenice, gramatički su nepromjenljivi vrste riječi, a onomatopeje se često uključuju u rečenicu i mogu biti i promjenjive vrste riječi. Njihova grafemska transkripcija tek djelomično može predočiti fonološku vrijednost usmenog izraza pa je većini slučajeva arbitrarna, a često ne slijedi ni fonološka ni grafijska pravila talijanskog jezika. U stripovima za djecu pojavljuju se i mnogi novi oblici koji su izravno preuzeti iz engleskoga jezika ili drugih stranih jezika što na lingvističkom planu otvara mogućnosti novim istraživanjima međujezičnih kontakata, a na planu primjene proširuje jezični izbor novim izražajnim elementima. Zbog svoje učestalosti ti elementi moraju naći svoje mjesto kako u istraživanju, tako i u nastavnom materinskom jeziku i stranih jezika jer proširuju jezičnu izražajnost i pridonose upoznavanju novih kulturoloških elemenata.

INTERIEZIONI, IDEOFONI E ONOMATOPEEE IN ITALIANO

L'accresciuto interesse della linguistica per lo sviluppo e per i cambiamenti nella struttura della comunicazione informale stimola le ricerche sulle frontiere tra il parlato articolato e i suoi inarticolati, che spesso accompagnano la comunicazione orale. Nella comunicazione orale, in particolar modo tra i giovani, la semplificazione dell'enunciato sul piano sintattico, provoca spesso un aumento considerevole degli elementi paralinguistici, cinesici e prossemici, con largo uso delle interiezioni, degli ideofoni e delle onomatopeee.

Siccome le grammatiche tradizionali della lingua italiana spesso non dedicano un giusto spazio a questi elementi del parlato informale, il nostro articolo, attraverso un'analisi delle funzioni, delle frequenze e del loro valore semantico, cerca di mettere in risalto la loro importanza nel sistema linguistico dell'italiano.

Le interiezioni e gli ideofoni, elementi sintatticamente indipendenti, fanno parte delle parole grammaticalmente invariabili, mentre le onomatopeee si inseriscono spesso nel corpo della frase e possono essere anche variabili. La loro trascrizione grafica può soltanto in parte presentare tutto il valore fonico dell'enunciato orale e perciò rimane generalmente arbitraria. Spesso non segue né le regole fonologiche né quelle grafiche dell'italiano.

Nei fumetti sono state riscontrate molte forme nuove, prestiti diretti dall'inglese o da altre lingue. Questo fatto da un lato apre delle prospettive nuove alla ricerca linguistica sui contatti tra le lingue, dall'altro aumenta le scelte operative nell'uso della lingua.

Data la loro frequenza, questi elementi dovrebbero far parte sia delle ricerche linguistiche che dell'insegnamento delle lingue (materna e straniere) perché allargano le frontiere dell'espressività e informano sulla cultura.

INTERJECTIONS, IDEOPHONES AND ONOMATOPOEIA IN ITALIAN

A growing interest in contemporary linguistics in language development and change in informal oral communication has initiated investigations into the borderline between articulated speech and inarticulate sounds. In informal oral communication, particularly by young people, the often simplified syntactic structure of the linguistic message is accompanied by paralinguistic, kinesthetic and prosodic elements that make use of interjections, ideophones and onomatopoeia.

Analyzing the functions, frequency and semantic values of the most frequent interjections, ideophones and onomatopoeia in informal communication in Italian, the article points to their relevance for studying the linguistic structure of the Italian language, specifically keeping in mind that these elements have been paid insufficient attention in traditional Italian grammars. Interjections and ideophones, being syntactically independent elements in the sentence structure, are invariable parts of speech, while onomatopoeia are frequently incorporated in the sentence and can be considered variable parts of speech as well. Their graphemic transcription can only partly reflect the phonological value of the utterance and is, thus, most often arbitrary and does not always follow the phonological or the graphemic rules of the Italian language.

In children's comic strips, new forms taken over from English or other foreign languages abound which motivates linguistic investigations of the new language contacts, as well as increases linguistic choices with new expressive devices.

Since they are rather frequent, these elements ought to be represented in research and in both mother tongue and foreign language teaching. They contribute significantly to linguistic expressiveness and to insights into new cultural phenomena.

Višnja Karlovčan:

JEZICI I JEZIČNO PLANIRANJE

O nekim smjernicama u učenju stranih jezika u Australiji

U članku je riječ o promjenama koje su utjecale na razvoj jezičnog obrazovanja u Australiji tijekom proteklih 140 godina. Daje se kratak pregled bitnijih pomaka u programima učenja stranih jezika u tom razdoblju i navode se razlozi koji su ih uvjetovali. Također se raspravlja o suvremenim tokovima u jezičnom podučavanju i o problemima vezanima za tu problematiku.

LANGUAGES AND LANGUAGE PLANNING

This article surveys the ways in which language education has changed in Australian universities over the past 140 years. It outlines the major shifts in the types of foreign language programs from 1830s to 1990s and discusses why those changes might have occurred at their particular time in history. It speaks about some of the current trends in the language teaching and their problems. The article concludes that for Australia's national policy on languages to become effective, planning at the national level needs to be complemented by planning at the institutional level. Universities are well positioned to debate the moral, scientific and economic arguments in language matters.

Barbara Kryzan-Stanojević:

POLJSKI KAO STRANI JEZIK U SVJETLU LIBERALIZACIJE JEZIČNE NORME

Teorijski pristup svakome jeziku uvjetovan je mnogobrojnim čimbenicima. Taj teorijski pristup stovremeno utječe na stvaranje cikličnosti u jezičnim procesima. Naizmjenično dolazi do liberalnog i restriktivnog pristupa jezičnoj normi što neposredno utječe na cijeli niz normativnih poteza i na značan oblik jezika. Zato se mijenja i pristup učenju danog jezika, osobito kad je taj jezik strani jezik.

THE IMPACT OF THE LIBERAL ATTITUDE TOWARDS THE POLISH LANGUAGE NORM ON THE PROCESS OF TEACHING POLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

A theoretical approach to any language is dependent on many factors. Such an approach can be taken as creating cyclicity in language development processes. Liberal attitudes towards the linguistic norm alternate with more restrictive approaches, influencing directly a number of normative decisions as well as the final form of a language. One consequence of this is a changed approach to language teaching, this being especially true when a particular language is taught as a foreign language. The article considers the liberal and more restrictive approaches to the Polish language and illustrates them with examples. The final part of the article discusses how approach could affect the teaching of Polish as a foreign language.

Elена Mihaljević Djigunović, Maja Kovačić:

PROCES UČENJA STRANOGA JEZIKA KAO PREDMET UČENIČKOG STAVA

Tema članka su učenički stavovi prema procesu učenja engleskoga kao stranog jezika i neki aspekti njegove nastave. Razmatra se uloga afektivnih istraživanja, definicija i struktura stava kao

sociopsihološke kategorije koja je relevantna za istraživanja procesa učenja stranog jezika. Opisu se i komentira istraživanje provedeno sa 117 učenika engleskoga jezika koji su engleski jezik učili na fakultetskoj razini. Analiziraju se njihova uvjerenja o učenju engleskoga jezika i razmatraju njihove implikacije na nastavu engleskoga jezika. Dobiveni se rezultati usporeduju s rezultatima iz američkog istraživanja Horwitzeve.

THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING AS OBJECT OF LEARNER ATTITUDE

The article deals with learner attitudes towards the process of learning English as a foreign language and towards some aspects of teaching it. The author considers the role of the affective domain in language learning, and defines the concept and structure of attitude as a socio-psychological category. The second part of the paper is a description of an investigation carried out with 117 intermediate learners who were learning English as a foreign language at the college level. The authors analyze the learners' beliefs about the learning of foreign languages, English in particular, and discuss the implications of these findings for EFL teaching. The present findings are also compared to those obtained by Horwitz with learners in the United States.

Gorana Bikić:

RAČUNALO U NASTAVI FRANCUSKOG JEZIKA (S POSEBNIM OSVRTOM NA PISANJE I ČITANJE)

U ovom članku govorimo o ulozi računala na satu francuskog jezika, i to poglavito s obzirom na pisanje i čitanje. Pri tome čitanje promatramo s aspekta uvježbavanja brzog čitanja i razumijevanja teksta, a pisanje s aspekta pravopisa i sastavljanja teksta. Navest ćemo neke primjere takve primjene računala u Francuskoj, te vlastita iskustva sa studentima francuskog jezika. Računalo u nekim od tih slučajeva uglavnom slijedi uobičajene oblike upoznavanja i uvježbavanja gradiva (npr. pri učenju pravopisa), ali je i tu njegov doprinos vrijedan pozornosti zbog individualiziranog pristupa, trenutačnog ispravljanja pogrešaka i stalne aktivnosti učenika. U drugim, pak, primjerima računalo uvodi sasvim nove dimenzije (npr. pri uvježbavanju brzog čitanja), zahvaljujući ponajprije dinamičnosti slike na ekranu. Svakako, smatramo da je računalo u području pismenog razumijevanja i izražavanja vrijedno pozornosti i daljnje primjene.

THE COMPUTER IN TEACHING FRENCH (WITH SPECIAL EMPHASIS ON WRITING AND READING)

The article deals with the role of the computer in teaching French, with special emphasis on teaching writing and reading. The reading skill is viewed from the standpoint of reinforcing reading speed and reading comprehension, while writing is approached with respect to orthographic rules and text composition. Examples of such use of the computer in France, as well as the author's own experiences with undergraduate students of French, are presented in the article. In some of the described cases the computer use follows, in a general sense, traditional techniques of material presentation and practice (e.g. in teaching orthography): even in such cases, however, the computer's impact is relevant in that it enables the individualized approach to teaching, immediate error correction and continuous learner involvement. In other examples, the computer introduces new dimensions into teaching (e.g. in practising reading speed), primarily due to the dynamics of the picture on the screen. The author concludes that the potentials of computer use in teaching reading and writing are worthy of attention and further exploration.

Renata Deželjin:

POZNAVANJE STRANOGA JEZIKA KAO IZVOR INTERREFERENCIJE PRI UČENJU NOVOGA STRANOG JEZIKA

Učenje nekoga stranog jezika sveobuhvatan je proces u koji je uključeno i znanje o materinskom jeziku ali i o svakome drugom stranom jeziku koji je učenik već učio. Stručnjaci su odavno svjesni postojanja transfera znanja te značenja poglavito negativnoga transfera u procesu učenja stranoga jezika. Posebna disciplina primijenjene lingvistike pod nazivom analiza pogrešaka (*error analysis*) pravi se razvojem učenikova međujezika i odnosom učenika i jezika koji uči. Za stjecanje cijelovite jezike o međujeziku nužno je uzeti u obzir sve jezike koje je učenik učio prije jezika koji trenutno uči. To istraživanje, provedeno među studentima prve godine talijanskoga jezika, od kojih je gotovo 85% učelo engleski jezik kao prvi strani jezik, pokazuje interferencije između tih dvaju stranih jezika, a element na kojem se to očitovalo jest član, jezična kategorija koja nema u materinskom jeziku uпитnika.

LA CONOSCENZA DI UNA LINGUA STRANIERA COME FONTE DI INTERFERENZE NEL PROCESSO DELLO STUDIO DI UN ALTRA LINGUA STRANIERA

Già da tanto gli esperti sono coscienti dell'esistenza dell'interculturalità e del transfer cognitivo e, in particolare, dell'importanza delle interferenze nel processo dello studio di una lingua straniera. Una disciplina specializzata della linguistica applicata detta l'analisi degli errori (*error analysis*), studia lo sviluppo dell'interlingua dello studente e il rapporto di questa con la lingua che si sta studiando. Per poter formare un'immagine completa dell'interlingua è necessario prendere in considerazione tutte le lingue che lo studente ha studiato prima della lingua che sta studiando attualmente.

La ricerca condotta tra gli studenti d'italiano del primo anno, tra cui quasi 85% di loro ha citato l'inglese quale prima lingua straniera, mostra in modo palese le interferenze tra l'inglese, prima lingua straniera, e l'italiano che si manifestano nel caso trattato nell'uso dell'articolo, una categoria linguistica inesistente nella lingua madre degli studenti.

INTERFERENCE FROM A PREVIOUSLY LEARNED FOREIGN LANGUAGE IN LEARNING A NEW FOREIGN LANGUAGE

Learning a foreign language is a comprehensive process which includes the knowledge of the mother tongue as well as the knowledge of every other foreign language that the learner studied already. For a long time experts have been aware of the existence of the transfer of knowledge and, in particular, of the importance of the negative transfer in the process of learning a foreign language. A discipline of applied linguistics, known as error analysis, deals with the development of the learner's interlanguage and with its relation to the target language. If one aims at gaining a complete picture of the learner's interlanguage, it is essential to take into consideration all the languages which the learner has studied. This paper presents the research that was carried out among the first year university students and the study showed interferences between the two languages, i.e. English and Italian, which were most obvious in the use of the articles, a linguistic category that does not exist in the students' mother tongue.

Renata Madarić:

USVAJANJE VJEŠTINA ČITANJA I PISANJA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA U RANOJ DOBI

Posljednjih se nekoliko godina teži tome da se nastava stranog jezika u školama uvede što je moguće ranije. Ovaj članak govori tome u prilog, iznoseći rezultate istraživanja provedenog u jednoj zagrebačkoj školi na uzorku djece koja uče engleski jezik od prvoga razreda. Učenici su testirani i

izmjerен je njihov stupanj usvojenosti vještina čitanja i pisanja u stranom jeziku. U članku se daje prikaz i analiza dobivenih rezultata, upućuje se na najčešće pogreške zamijećene u testovima, uključeno je i nekoliko prijedloga o različitim strategijama koje nastavnici mogu primijeniti prilikom poučavanja djece. Rezultati dobiveni tim istraživanjem više su nego zadovoljavajući. Nastavnici stranih jezika koji su uključeni u rad s tom djecom mogu poslužiti kao nagrada za uloženi trud poticaj za daljnji rad, a pokretačima cijelokupnog projekta pokazuju opravdanost i uspješno provođenje njihovih zamisli.

DEVELOPMENT OF THE READING AND WRITING SKILLS IN THE ZAGREB PROJECT OF EARLY EFL LEARNING

In recent years there has been a tendency to introduce foreign language learning in schools as soon as possible. The article supports this practice, showing the results of a research project conducted on a sample of children who have studied English since the first grade in one primary school in Zagreb. The children's knowledge was tested and the results were analyzed by enumerating the most common mistakes and explaining why the children committed them. There are also a number of suggestions for different strategies that teachers could use when they work with children. These results can be regarded as a kind of reward to the teachers who worked with those children and can also provide additional motivation in their future work. The initiators of the entire project should be very satisfied because these results justify the ideas with which they started the project, and, furthermore, because these ideas are being carried out with a great deal of success.

Ingrid Damiani Einwalter:

KAKO PRISTUPITI LITERARNOM (PJESNIČKOM) TEKSTU NA STRANOM JEZIKU

Come inserire un brano letterario, una poesia nello studio di una lingua straniera? Questo è il tema che trattiamo in questo lavoro. Anni addietro nell'insegnamento di una lingua straniera s'era iniziato con l'esposizione di strutture morfosintattiche, più tardi si comincia a prestare maggior attenzione alla comunicazione: diventa importante parlare sciolтamente, con pronuncia curata; la fonetica è la scienza che s'impone sempre più. Nello studio di una lingua straniera si fa attenzione a far apprendere forme colloquiali della lingua standard semplificando il lessico a livelli comunicativi. Quest'atteggiamento non viene sempre bene accetto dagli studenti che possono e vogliono affrontare testi più complessi con temi più impegnativi. La lettura e l'analisi di una poesia moderna, e noi abbiamo scelto »Le ragazze di Zagabria« di Alessandro Iovinelli, potrebbe colmare questa mancanza. L'articolo presenta il modo in cui potremmo impostare quest'analisi.